

Välkommen till Garantum Fondkommission AB

Varmt välkommen som kund hos Garantum Fondkommission AB.
Vi är glada över att ni valt att öppna depå hos oss.

Hur gör ni för att öppna depå?

Innan ni blir kund hos oss behöver ni ta del av viss information och skriva under depå/kontoavtalet. Det underskrivna avtalet läggs i svarskuvertet med övriga handlingar som vi behöver få in från er. Vilka dessa handlingar är finner ni information om nedan.

Observera att aktivering av depån kan möjliggöras först när vi fått alla öppningshandlingarna i retur. Så snart depån är öppnad skickas en bekräftelse till er per post.

För att hjälpa er hittar ni nedan en översikt över vad ni behöver göra beroende på vilken kundgrupp ni tillhör.

PRIVATPERSON

- Fyll i och skriv under nedan blanketter enligt anvisningar:
 - Depå/kontoavtal
 - Passandeprövning
 - PEP
 - Intygande angående skattskyldighet i USA, del 1.
- Bifoga vidimerad kopia av ID-handling

BOLAG

Underskrift av behörig firmatecknare

- Fyll i och skriv under blanketter enligt anvisningar:
 - Depå/kontoavtal
 - Passandeprövning
 - PEP för firmatecknare
 - Intygande angående skattskyldighet i USA, del 2.
 - Intyg om verklig huvudman
- Bifoga registreringsbevis från bolagsverket, inte äldre än 6 mån.
- Bifoga vidimerad kopia av ID-handling för firmatecknare
- Finns verkliga huvudmän, bifoga vidimerad ID-kopia samt PEP för dessa

STIFTELSE/FÖRENINGAR

Underskrift av behörig firmatecknare

- Fyll i och skriv under blanketter enligt anvisningar:
 - Depå/kontoavtal
 - Passandeprövning
 - PEP för firmatecknare
 - Intygande angående skattskyldighet i USA, del 2.
 - Intyg om verklig huvudman
- Bifoga kopia av protokoll och stadga, inte äldre än 6 mån.
- Bifoga vidimerad kopia av ID-handling för firmatecknare
- Finns verkliga huvudmän, bifoga vidimerad ID-kopia samt PEP för dessa

I enlighet med den nya lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden har vi valt att kategorisera samtliga våra depåkunder som "icke-professionella", vilket är den definition som uttrycks i lagen för att ge en kund högsta möjliga skydd. Som depåkund har du möjlighet att – om du inte skulle vara nöjd med kundkategoriseringen – ansöka om att byta kundkategori till "professionell" kund. Som "professionell" kund mister Du då dock det högre kundskyddet.

Betalningar till och från depå (gäller även vid betalning av köpta värdepapper)

Insättning av pengar: Insättning av pengar till depå görs till klientmedelskonto 5231-10 407 90 i SEB eller till bankgiro 5964-3833. Ange alltid depånummer som referens så att pengarna kan bokas in på er depå. Insättning från utlandet görs till SEB - SWIFT: ESSESESS IBAN: SE945000000052311040790.

Uttag av pengar: Uttag av pengar från depå kräver en skriftlig instruktion med information om mottagarkonto, bank och ska vara underskrivet av behörig person. Observera att uttag endast kan göras till eget konto.

Innehållsförteckning

1. Depå-/kontoavtal.

Fylls i och skrivs under. Obligatorisk för alla.

2. Passandeprövning.

Fylls i och skrivs under. Obligatorisk för alla.

3. Intyg om verklig huvudman.

Obligatoriskt för alla juridiska personer.

4. PEP – person i politisk utsatt ställning.

Fylls i och skrivs under. Obligatorisk för alla.

5. Intygande angående skattskyldighet i USA.

Fylls i och skrivs under. Obligatorisk för alla.

Följande dokument behålls av kund:

4. Allmänna bestämmelser för Depå-/kontoavtal.

Behålls av kund.

5. Riktlinjer för utförande av order.

Behålls av kund.

6. Information om egenskaper och risker med finansiella instrument.

Behålls av kund.

7. Allmänna villkor för handel med finansiella instrument.

Behålls av kund.

8. Information om Garantum.

Behålls av kund.

9. Uttag från depå.

Blanketten finns även på vår hemsida.

Depånummer (ifylles av Garantum)

Ankom (ifylles av Garantum)

--	--

KUND 1

 Depån/kontot innehas av fler personer, se även nästa sida.

Namn (efternamn, tilltalsnamn) / Firma (fullständigt namn)		Person-/organisationsnummer	
Utdelningsadress (gata, box eller motsvarande)		E-post	
Postnummer	Ort	Land (utom Sverige)	
Telefon dagtid (även riktnummer)		Telefon kvällstid	Telefax
Folkbokföringsadress, om annan än ovan		☐ Kunden samtycker till att Bolaget tillhandahåller information via e-post till ovan angiven e-postadress	
Medborgarskap (utom svenskt)	Land (skatterettsligt hemvist)	Utländskt skatteregistreringsnummer	☐ För Kund med annat än svenskt skatterettsligt hemvist har kopia av ID-handling arkiverats.
Vi vill också informera om att du som är bosatt och/eller skattskrivnen i USA tyvärr inte kan öppna en depå hos oss. Detta beror på amerikanska regelverk.			
KREDIT	Nuvarande räntesats för kredit	Nuvarande effektiva ränta	Kreditavgift
	%	%	Se vidare ALLMÄNNA BESTÄMMELSER punkterna C. 5-7
ÅRSREDOVISNINGAR MM	☐ Kunden önskar årsredovisningar mm från VPC-registrerad emittent i vilken Kunden innehar värdepapper förtecknade i Depån. Kunden är införstådd med att Bolaget på förfrågan, lämnar kundens namn- och adressuppgifter till emittenten som ansvarar för distributionen av egna årsredovisningar mm. (Beträffande prospekt mm, se ALLMÄNNA BESTÄMMELSER punkt B. 1.4).		

Extra aviadress (ifylles om utskick även ska ske till annan än ovanstående kund)

Namn (efternamn, tilltalsnamn) / Firma (fullständigt namn)		Gatuadress
Postnr	Ort	Land (utom Sverige)

ID-KONTROLL (ifylles av Garantum)

 ID-handling som arkiverats KK Pass ID-kort Annan, beskriv:

DEPÅIN-LOGGNING

 Jag önskar möjlighet att se min depå via Internet. (Användarnamn och inloggningskod skickas separat)

AVTALS-VILLKOR

1. AVTAL

Mellan undertecknad(e)innehavare av Depå-/Konto (Kund) och Garantum Fondkommission AB (Bolaget) träffas avtal om Depå-/konto för Kunden hos Bolaget enligt villkoren i detta avtal samt enligt vad som gällande ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ/KONTOAVTAL, ALLMÄNNA VILLKOR FÖR HANDEL MED FINANSIELLA INSTRUMENT, och Bolagets RIKTLINJER FÖR UTFÖRANDE AV ORDER, vilka bestämmelser, villkor och riktlinjer, de nu gällande, Kunden tagit del av och godkänt. Kunden bekräftar vidare att han/hon tagit del av Bolagets INFORMATION OM GARANTUM. Kunden godkänner också att Bolaget får utföra Kundens order utanför reglerad marknad eller en handelsplattform.

Detta avtal är ingånget först när Kunden undertecknat /godkänt detsamma, och Bolaget, efter prövning, öppnat Depå-/konto för Kundens räkning.

2. AVTAL FÖR FLERA GEMENSAMT

Då två eller flera personer gemensamt ingått detta avtal med Bolaget äger – om ej annat skriftligen överenskommit – envar av dem i alla avseenden företräda samtliga övriga personer gentemot Bolaget. De är solidariskt ansvariga gentemot Bolaget. De benämnes härfter gemensamt Kunden.

3. FULLMAKT FÖR BOLAGET

Kunden befullmäktigar härmed Bolaget att självt eller genom den som Bolaget utser för Kundens räkning teckna transport av aktier, obligationer och andra värdepapper och att företräda Kunden vid förvärv/avyttring av värdepapper samt att mottaga och kittera värdepapper och kontanter.

4. SKATTERÄTTSLIG HEMVIST

Kunden skall själv förvissa sig om sin skatterättsliga hemvist. För fysisk person är det normalt det land/stat vars lag anger skattskyldighet på grund av hu-

vudsaklig vistelse, bosättning eller liknande omständighet. För juridisk person avses normalt det land där den juridiska personen är registrerad eller där företaget/styrelsen har sitt säte.

5. FÖRSÄKRAN

Kunden försäkras härmed att här lämnade uppgifter av betydelse för beskattning, tillämpning av lagregler om uppgiftsskyldighet m m är riktiga och förbinder sig att utan dröjsmål till Bolaget skriftligen anmäla förändringar i detta avseende t ex flyttning utomlands samt ändringar av namn, telefonnummer och adressuppgifter enligt ovan och omstående sida.

6. ANVÄNDNING AV KUNDUPPGIFTER

Kunden är införstådd med att Bolaget kan ha skyldighet att till annan lämna uppgifter om Kundens förhållanden. Kunden godkänner att behandling av Kundens personuppgifter även kan komma att ske hos Bolaget och hos annat bolag inom gruppen för ändamål som avser direkt marknadsföring, se ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ/KONTO, punkt G.4.

7. MEDGIVANDE BETRÄFFANDE MEDEL

Kunden medger härmed att av Bolaget för Kundens räkning mottagna medel får inestå hos Bolaget och icke behöver vare sig avskiljas eller insättas på räkning i bank. Kunden uppmärksammas på att medlen kommer att ingå i Bolagets egen rörelse, varvid Kunden blir jämställd med Bolagets övriga oprioriterade borgenärer.

8. PANTFÖRSKRIVNING

Till säkerhet för samtliga Kundens nuvarande och blivande förpliktelser gentemot Bolaget enligt detta avtal eller eljest uppkomna i samband med Kundens transaktioner med värdepapper pantförskriver Kunden härmed till Bolaget dels samtliga de värdepapper som vid var tid finns eller är förtecknade i denna och

annan Kundens depå hos Bolaget – även innefattande i depå förtecknade värdepapper som är registrerade i Kundens konto hos Bolaget. Kunden får inte – utan Bolagets samtycke i varje särskilt fall – till annan än Bolaget pantförskriva eller i övrigt förfoga över i detta avtal pantsatta värdepapper eller pantsatta medel. Härutöver gäller för pantförskrivning vad som sägs i ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ/KONTO, avsnitt D. PANT. Vid transaktioner med derivatinstrument skall Kunden ställa säkerhet i enlighet med Bolagets vid var tid gällande regler härom. Kunden uppmärksammas på att Bolaget säkerhetskrav kan vara strängare än dem som uppställs av de marknadsplatser där Bolaget erbjuder handel.

9. REKLAMATION OCH HÄVNING

Kunden skall påtala eventuella fel eller brister som framgår av avräkningsnota eller kontoutdrag/transaktionsammandrag från Depå-/konto eller som Bolaget tillhandahållit via Internet eller att avräkningsnota uteblivit eller eventuella övriga fel eller brister vid uppdragets utförande enligt ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ/KONTO, Kunden skall omgående underrätta Bolaget om detta (reklamation). Om Kunden vill begära hävning av ett köp- eller säljuppdrag skall detta uttryckligen och omgående framföras till Bolaget. Om reklamation eller begäran om hävning inte lämnas omgående förlorar Kunden rätten att begära ersättning, häva uppdraget eller kräva andra åtgärder från Bolagets sida.

10. VILLKORSÄNDRING

Beträffande ändring av dessa villkor se ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ/KONTO, punkt G.12.

UNDER-SKRIFT

Ort, datum	Kundens underskrift	Namnförtydligande
Ort, datum (ifylles av Garantum)	Garantum Fondkommission AB (ifylles av Garantum)	

KUND 2	Kund, om depån innehas av flera personer (se även föregående sida).				
	Namn (efternamn, tilltalsnamn) / Firma (fullständigt namn)			Person-/organisationsnummer	
	Utdelningsadress (gata, box eller motsvarande)			E-post	
	Postnummer	Ort		Land (utom Sverige)	
	Telefon dagtid (även riktnummer)		Telefon kvällstid	Telefax	
	Folkbokföringsadress, om annan än ovan			☐ Kunden samtycker till att Bolaget tillhandahåller information via e-post till ovan angiven e-postadress	
	Medborgarskap (utom svenskt)	Land (skatterättsligt hemvist)	Utländskt skatteregistreringsnummer	☐ För Kund med annat än svenskt skatterättsligt hemvist har kopia av ID-handling arkiverats.	
	Ort, datum	Kundens underskrift		Namnförtydligande	
	ID-KONTROLL (ifylles av Garantum)				
	ID-handling som arkiverats ☐ KK ☐ Pass ☐ ID-kort ☐ Annan, beskriv:				

KUND 3	Kund, om depån innehas av flera personer (se även föregående sida).				
	Namn (efternamn, tilltalsnamn) / Firma (fullständigt namn)			Person-/organisationsnummer	
	Utdelningsadress (gata, box eller motsvarande)			E-post	
	Postnummer	Ort		Land (utom Sverige)	
	Telefon dagtid (även riktnummer)		Telefon kvällstid	Telefax	
	Folkbokföringsadress, om annan än ovan			☐ Kunden samtycker till att Bolaget tillhandahåller information via e-post till ovan angiven e-postadress	
	Medborgarskap (utom svenskt)	Land (skatterättsligt hemvist)	Utländskt skatteregistreringsnummer	☐ För Kund med annat än svenskt skatterättsligt hemvist har kopia av ID-handling arkiverats.	
	Ort, datum	Kundens underskrift		Namnförtydligande	
	ID-KONTROLL (ifylles av Garantum)				
	ID-handling som arkiverats ☐ KK ☐ Pass ☐ ID-kort ☐ Annan, beskriv:				

ÅGANDE-FÖRDELNING	ÅGANDEFÖRDELNING när depån innehas av flera personer				
	Depå-/kontohavarna har lika stor andel i depån/kontot om inte annat anges nedan (anges i hela procent)				
	KUND 1	Andel	KUND 2	Andel	KUND 3
		%		%	Andel %

STÄLLFÖ-RETRÄ-DARE	☐ Förälder ☐ Förmyndare utsedd av myndighet ☐ Förvaltare utsedd av myndighet ☐ God man ☐ Särskild förvaltare				
	Namn (efternamn, tilltalsnamn) / Firma (fullständigt namn)			Person-/organisationsnummer	
	Adress			Telefon dagtid (även riktnummer)	
	Ort, datum	Kundens underskrift		Namnförtydligande	

Överförmyndarspär

Ja Nej

SÄRSKILDA					

Depånummer (ifylles av Garantum)

Ankom (ifylles av Garantum)

KUND	Namn (efternamn, tilltalsnamn) / Firma (fullständigt namn)		Person-/organisationsnummer
	Kundkategori	☒ Icke professionell	☐ Professionell*
ERFAREN- HETSFRÅ- GOR	1. Hur lång erfarenhet har Du av att investera pengar på den finansiella marknaden?		år
	2. Vilket är det genomsnittliga beloppet för Dina värdepappersaffärer under de senaste två åren?		kronor
	3. Ungefär hur många värdepappersaffärer har Du gjort under de senaste två åren?		st
	4. Har du köpt eller sålt något av följande finansiella instrument? a. Räntebärande produkter b. Fonder c. Aktieindexobligationer d. Aktier e. Warranter f. Derivat	☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej	
PRODUKT- GRUPP- SCERTIFI- KAT	<p>När Garantum Fondkommission AB (Garantum) tillhandahåller investeringstjänster, såsom exempelvis att utföra kundorder, måste Garantum normalt avgöra om tjänsten eller produkten är passande för Dig. För att underlätta processen har Garantum klassificerat de produkter som företaget för närvarande erbjuder i två olika produktgrupper.</p> <ul style="list-style-type: none"> I PRODUKTGRUPP A ingår aktier, obligationer, fonder och fondandelar samt strukturerade produkter med nominellt kapitalskydd. I PRODUKTGRUPP B ingår övriga finansiella instrument, såsom hävstångscertifikat, omvända konvertibler, specialfonder och indexbevis. <p>För en mer detaljerad beskrivning av produktgrupperna hänvisas till respektive produktgrupps faktablad, som finns tillgänglig på Garantums hemsida, www.garantum.se.</p>		
KUN- SKAPSFRA- GOR	1. Förstår Du risken i instrumenten/produkterna i Produktgrupp A?	☐ Ja ☐ Nej	
	2. Förstår Du risken i instrumenten/produkterna i Produktgrupp B och att du i vissa fall kan förlora hela Ditt investerade kapital?	☐ Ja ☐ Nej	
UNDER- SKRIFT	Ort, datum		
	Kundens underskrift	Namnförtydligande	

*I enlighet med den nya lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden har vi valt att kategorisera samtliga våra depåkunder som "icke-professionella", vilket är den definition som uttrycks i lagen för att ge en kund högsta möjliga skydd. Som depåkund har du möjlighet att – om du inte skulle vara nöjd med kundkategoriseringen – ansöka om att byta kundkategori till "professionell" kund. Som "professionell" kund mister Du då dock det högre kundskyddet.

Intyg om verklig huvudman

Fylls i för alla juridiska personer

SKICKAS till:
Garantum Fondkommission AB
Box 7364
103 90 STOCKHOLM

eller E-POSTA till:
backoffice@garantum.se

KUND	Firma	Organisationsnummer
	Land för styrelsens säte (om annat än Sverige)	Kontaktperson, telefonnummer (även riktnummer)

ÄGAR-FÖRHÅLLANDEN

Finns det någon/några andra juridiska personer som kontrollerar ovan firma genom direkt ägande av eller kontroll över mer än 25% av aktierna (kapital, andelar eller motsvarande) eller rösterna?

Ja (Om Ja, bocka i rutan för Ja och fyll i uppgifterna enligt nedan) **Nej** (Om Nej, bocka i rutan för Nej)

Firma	Organisationsnummer	Adress (inkl. land)	Ägarandel i %

VERKLIG HUVUD-MAN

Finns det någon/några fysiska personer som kontrollerar firman genom direkt ägande av eller kontroll över mer än 25% av aktierna (kapital, andelar eller motsvarande) eller rösterna?

Ja (Om Ja, bocka i rutan för Ja och fyll i uppgifterna enligt nedan) **Nej** (Om Nej, bocka i rutan för Nej)

Namn	Personnummer	Adress (inkl. land)	Ägarandel i %

PEP

Är någon av ovanstående personer en person i politiskt utsatt ställning (PEP) alternativt är närstående till eller har en medarbetare som anses vara PEP? Med PEP avses en person som har eller har haft en ledande offentlig tjänst/position eller befattning i ledningen för en internationell organisation.

Ja (Om Ja, bocka i rutan för Ja och bifoga ifyllt blankett "PEP - person i politiskt utsatt ställning") **Nej** (Om Nej, bocka i rutan för Nej)

ÄGAR-ELLER KONTROLL-STRUKTUR

Redogör för komplex ägar- eller kontrollstruktur med en skiss alternativt bifoga organisationsschema.

Se bifogat organisationsschema

UNDER-SKRIFT

Undertecknad godkänner även att uppgifter om företaget/enheten och verkliga huvudmän rapporteras till relevanta skattemyndigheter för det fall rättslig rapporteringsplikt föreligger. Undertecknad ska ge in ett nytt intygande inom 30 dagar om något som angivits i denna blankett har förändrats.

Ort, Datum
Kundens underskrift
Namnförtydligande

Jag/vi intygar att ovanstående uppgifter är riktiga och sanningsenliga samt förbinder mig/oss samtidigt att omgående meddela Garantum Fondkommission AB om förändringar skulle inträffa i dessa förhållanden.

PEP – person i politiskt utsatt ställning

Fylls i för fysiska personer och fysiska ägare till juridiska personer

SKICKAS till:

Garantum Fondkommission AB
Box 7364
103 90 STOCKHOLM

eller E-POSTA till:

backoffice@garantum.se

Om blanketten besvaras för en firmatecknare eller en fysisk ägare till en juridisk person, vänligen ange namn och organisationsnummer för den juridiska person det avser:

Firma	Organisationsnummer
-------	---------------------

Ange namn och personnummer för den fysiska person blanketten besvaras för:

NAMN Namn (efternamn, tilltalsnamn)	Personnummer
--	--------------

BEFAT- NING	1. Med en "person i politiskt utsatt ställning" (PEP) avses en person som har eller har haft ledande offentlig tjänst/position i Sverige eller utomlands. Med PEP avses även en person som har eller har haft en tjänst/position i en internationell organisation. Har du eller har du haft en sådan tjänst/position som avses med PEP? ☐ Nej ☐ Ja
	Om Ja, specificera: Stats- eller regeringschef, minister, vice eller biträdande minister ☐ Nej ☐ Ja Parlamentsledamot ☐ Nej ☐ Ja Domare i högsta domstolen, i en konstitutionell domstol eller annat rättsligt organ på hög nivå ☐ Nej ☐ Ja Hög tjänsteman vid revisionsmyndighet eller ledamot i det styrande organet för en centralbank ☐ Nej ☐ Ja Ambassadör, diplomatiskt sändebud eller en hög officerspost i försvarsmakten ☐ Nej ☐ Ja Någon annan tjänst/position i ett statsägt företags förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan ☐ Nej ☐ Ja Direktör, biträdande direktör, styrelseledamot eller innehavare av liknande tjänst/position i en internationell organisation (t.ex. EU, FN, NATO, WTO eller motsvarande organisation) ☐ Nej ☐ Ja

RELATION	2. Är du närstående (t ex make/maka/sambo/partner/barn/make eller maka till barn eller medarbetare) till någon person som har eller har haft någon tjänst/position som anges ovan? ☐ Nej ☐ Ja _____ Om Ja, vänligen ange namn, relation och position för den person du är närstående till:
----------	---

MED- ARBETARE	3. Har du tillsammans med en PEP ett bestämmande inflytande på en juridisk person, en trust eller liknande? Har du ensam ett bestämmande inflytande på en juridisk person, en trust eller liknande som har upprättats till förmån för en PEP alternativt haft nära förbindelser med en PEP på annat sätt? ☐ Nej ☐ Ja Om Ja, vänligen ange namn och position för den person du är medarbetare till, samt namn och organisationsnummer för den juridiska personen/konstruktionen: _____ _____
------------------	---

UNDER- SKRIFT	Ort, Datum Kundens underskrift Namnförtydligande
------------------	--

Jag/vi intygar att ovanstående uppgifter är riktiga och sanningsenliga samt förbinder mig/oss samtidigt att omgående meddela Garantum Fondkommission AB om förändringar skulle inträffa i dessa förhållanden.

Underskrift av behörig beslutsfattare om PEP och sanktionsfrågor (ifylls av Garantum)

☐ PEP ☐ Sanktion
Underskrift behörig beslutsfattare om PEP och sanktion

Intygande angående skattskyldighet i USA

Gäller enbart för kunder med befintlig depå eller depå som är under öppning hos Garantum. Vid depåöppning ska denna blankett bifogas depå-/kontoavtalet.

DEL 1 fylls i av fysiska personer.

DEL 2 fylls i av juridiska personer.

SKICKAS till:
Garantum Fondkommission AB
Box 7364
103 90 STOCKHOLM

eller FAXA till:
08-522 550 99

eller E-POSTA till:
backoffice@garantum.se

	Namn (efternamn, tilltalsnamn)/Firma	Personnummer/Organisationsnummer	GIIN-nummer (anges endast om Alternativ 1 väljs nedan)
DEL 1 (fysisk person)	Undertecknad intygar följande: Jag är en amerikansk person enligt amerikansk skattelagstiftning ☐ Nej ☐ Ja Om Ja fyllts i ovan, ange amerikanskt skatteregistreringsnummer, TIN (taxpayer identification number): _____ ☐ Saknar TIN	Med amerikansk person (s.k. US person) avses: - den som har ett amerikanskt medborgarskap eller dubbelt medborgarskap varav det ena är amerikanskt - den som i annat fall har skatterättslig hemvist i USA; exempelvis genom bosättning i USA och/eller är innehavare av ett amerikanskt uppehålls- arbetstillstånd (s.k. Green card). Observera att i denna grupp kan även ingå den som har av sagt sig sitt amerikanska medborgarskap eller som tidigare varit innehavare av s.k. Green card. För dessa personer gäller särskilda övergångsregler enligt amerikansk skattelagstiftning. För närmare information, se IRS hemsida. www.irs.gov	
DEL 2 (juridisk person)	FATCA-intygande Intygande sker vid ett av de tre alternativen nedan. För definitioner, se instruktioner på nästa sida. Denna blankett är en förenkling av originalblanketten W-8BEN-E (företag som inte är skattskyldig i USA) från den amerikanska skattemyndigheten (IRS) som alltid kan användas. Om denna blankett inte passar använd den amerikanska blanketten W-9 (gäller för företag och privatpersoner som är skattskyldiga i USA).		
INTYGANDE ANGÅENDE SKATTSKYLDIGHET I USA FÖR FÖRETAG OCH FINANSIELLA ENHETER I FATCA-PARTNERLÄNDER	ALTERNATIV 1 Finansiell enhet i FATCA Partnerland (om detta alternativ kryssas ska GIIN-nummer anges i fältet ovan) ☐ Undertecknad behörig företrädare intygar på heder och samvete att enheten är en finansiell enhet i ett FATCA-partnerland och att den inte av den amerikanska skattemyndigheten har klassats som ett icke FATCA-deltagande enhet.		
	ALTERNATIV 2 Aktivt icke-finansiellt företag ☐ Undertecknad behörig företrädare intygar på heder och samvete att enheten är ett icke finansiellt företag, d.v.s. att det är varken en finansiell enhet eller ett passivt icke-finansiellt företag. Aktivt eller Passivt företag? Kryssa i Aktivt om något av följande alternativ stämmer: <ul style="list-style-type: none">• Minst 50 procent av företagets inkomster före skatt härrör från försäljning och/eller tjänster under föregående räkenskapsår• Företaget är, eller ägs av stat, kommun eller landsting• Företaget eller företagsgruppens aktier handlas på en etablerad marknadsplats		
	ALTERNATIV 3 Passivt företag ☐ a) Undertecknad behörig företrädare intygar på heder och samvete att företaget identifierats som ett passivt icke-finansiellt företag. Kryssa även i lämplig ruta nedan, b) eller c). Dessutom intygar jag ☐ b) på heder och samvete att företaget inte har några amerikanska verkliga huvudmän, eller ☐ c) på heder och samvete att företagets amerikanska huvudmän som anges nedan har lämnat namn, adress och amerikanskt skatteregistreringsnummer TIN (tax identification number) för företagets samtliga amerikanska verkliga huvudmän.		
	Företagets namn	Adress	TIN-nummer

Undertecknad godkänner även att uppgifter om företaget/enheten och verkliga huvudmän rapporteras till relevanta skattemyndigheter för det fall rättslig rapporteringsplikt föreligger. Undertecknad ska ge in en nytt intygande inom 30 dagar om något som angivits i denna blankett har förändrats.

UNDERSKRIFT	Ort, Datum
	Kundens underskrift/Firmateckning
	Namnförtydligande

FÖRKLARINGAR TILL BLANKETTEN INTYGANDE ANGÅENDE SKATTSKYLDIGHET I USA

Fysiska personer

Vad är FATCA?

FATCA står för Foreign Account Tax Compliance Act och är en amerikansk lagstiftning som syftar till att ge USA större möjligheter att hitta personer utomlands som är skatt- och deklareringskyldiga i USA. Den innebär att det ställs krav på finansiella företag, till exempel banker, värdepappersbolag, fondbolag och försäkringsbolag i hela världen att rapportera in kontouppgifter för personer som är skatt- och deklareringskyldiga i USA, s.k. US persons (se nedan). Sverige och USA har med anledning av FATCA ingått ett avtal om ett ömsesidigt utbyte av information så att även Skatteverket kan få upplysningar från det amerikanska federala skattemyndigheten, IRS om svenska personers tillgångar i USA. Detta avtal har införts i svensk lagstiftning.

Vem är skattskyldig i USA?

Den som är skattskyldig i USA omnämns i den svenska lagstiftningen som amerikansk person, s.k. US person. I detta begrepp ingår personer som har amerikanskt medborgarskap (även de som har dubbla medborgarskap) oavsett var de är bosatta, och den som i annat fall har skatterättslig hemvist i USA; exempelvis genom bosättning och/eller är innehavare av amerikanskt uppehålls- och arbetstillstånd (s.k. Green Card). Den som är skattskyldig i USA är också deklareringskyldig där. Genom att Sverige har ingått ett s.k. skatteavtal med USA undanröjs risken för att behöva skatt i både Sverige och USA. Deklarationskyldigheten består emellertid trots skatteavtalet.

Särskilda övergångsregler gäller enligt amerikansk rätt för den som av sagt sig sitt amerikanska medborgarskap eller den som tidigare varit innehavare av ett sk Green Card.

Varför måste kunder fylla i denna blankett?

Enligt avtalet med USA och svensk lagstiftning har det finansiella företaget en skyldighet att ta reda på om befintliga och nya kunder faller in under definitionen av en amerikansk person (s.k. US person). I denna blankett får kunden intyga om den är en amerikansk person eller inte i skatterättslig mening. Om kunden svarar Ja, ska det amerikanska skatteregistreringsnumret anges (Tax Payer Identification Number, TIN). Om kunden saknar ett sådant nummer ska kunden också meddela det finansiella företaget detta. Om det finansiella företaget kund är en amerikansk person är det finansiella företaget skyldig att lämna kontrolluppgifter angående kundens konton till Skatteverket, t.ex. kontots saldo samt erhållen ränta. Dessa uppgifter ska Skatteverket vidarebefordra till USAs skattemyndighet IRS.

Relevant lagstiftning

- Lag (2015:62) om identifiering av rapporteringspliktiga konton med anledning av FATCA avtalet
- Ändringar i Skatteförordningen (SFS 2015:69)
- Lag (2015:63) om utbyte av upplysningar med anledning av FATCA avtalet

Övrigt

OBS! Informationen i denna blankett är kortfattad och inte avsedd att vara en uttömmande beskrivning av regelverket. För mer information, gå till Skatteverkets respektive IRS (amerikanska skatteverket) hemsidor.

Juridiska personer

Denna blankett är en förenkling av den amerikanska skattemyndighetens (IRS) originalblankett för juridiska personer, W-8BEN-E som alltid kan användas istället.

Finansiella institut utanför FATCA-partnerländer (se nedan definition av FATCA partnerland) ska, i förekommande fall, underteckna den amerikanska originalblanketten W-8BEN-E.

Juridiska personer med hemvist i USA, d.v.s. som är skattskyldigt där på grund av företagsledning, bolagsbildning eller annan liknande omständighet, ska istället underteckna den amerikanska originalblanketten W-9.

Vad är FATCA?

FATCA står för Foreign Account Tax Compliance Act och är en amerikansk lagstiftning som syftar till att ge USA möjligheter att förhindra skatteflykt. Den innebär att det ställs krav på finansiella företag, till exempel banker, värdepappersbolag, fondbolag och försäkringsbolag i hela världen att rapportera in kontouppgifter för personer/företag som är skatt- och deklareringskyldiga i USA, s.k. US person (se nedan). Sverige och USA har med anledning av FATCA ingått ett avtal om ett ömsesidigt utbyte av information så att även Skatteverket kan få upplysningar från det amerikanska federala skattemyndigheten, IRS, om svenska fysiska och juridiska personers tillgångar i USA. Detta avtal har införts i svensk lagstiftning.

Vem är skattskyldig i USA?

Den som är skatt- och deklareringskyldig i USA omnämns i den svenska lagstiftningen som amerikansk person, s.k. US person. I detta begrepp ingår, amerikanska medborgare eller personer med skattemässig hemvist i USA, i utlandet delägarbeskattad juridisk person eller ett aktiebolag som är registrerat i USA, en trust om 1) en domstol i USA har behörighet att besluta eller döma i frågor som rör trustens administration och 2) en eller flera amerikanska personer eller ett dödsbo efter en avliden person har behörighet att kontrollera trustens administration.

Relevant lagstiftning

- Lag (2015:62) om identifiering av rapporteringspliktiga konton med anledning av FATCA avtalet
- Ändringar i skatteförordningen (SFS 2015:69)
- Lag (2015:63) om utbyte av upplysningar med anledning av FATCA avtalet

Definitioner

FATCA – partnerländer

FATCA – partnerland är ett land som ingått avtal med USA om informationsutbyte enligt FATCA-lagstiftningen. Deltagandeländer framgår av en lista publicerad på det amerikanska finansdepartementets hemsida

Finansiell enhet

En finansiell enhet är ett förvaringsinstitut, investeringsinstitut och vissa försäkringsbolag. En enhet är vidare en finansiell enhet om den i sin näringsverksamhet, eller om den förvaltas av annan enhet som i sin näringsverksamhet, bedriver en eller flera av följande verksamheter för kunds räkning

- Tar emot insättningar inom ramen för den ordinarie verksamheten som kreditinstitut eller liknande verksamhet
- Handlar med värdepapper eller andra finansiella instrument
- Bedriver individuell och kollektiv portföljförvaltning, eller
- Annars investerar, administrerar eller förvaltar pengar eller andra medel

Aktivt icke-finansiellt företag

Med aktivt icke-finansiellt företag avses ett företag som inte har hemvist i USA och inte är ett finansiellt institut och vars bruttointäkter under det föregående kalenderåret eller annan lämplig rapporteringsperiod till mindre än 50 procent utgörs av intäkter från annan verksamhet än rörelse och vars tillgångar som innehades under det föregående kalenderåret eller annan lämplig rapporteringsperiod till mindre än 50 procent utgjordes av tillgångar som genererar, eller innehas i syfte att generera, sådana intäkter (så kallade passiva inkomster).

Passiv inkomst kan vara; utdelning, ränta, hyra och royalty, livränta, dödsfallskapital från livförsäkring, viss annan försäkringsavkastning, vinst från försäljning av tillgång som ger passiv inkomst, vinst från råvaruförsäljning, valutavinst samt vinst från derivat. Hyra i verksamhet med anställd personal ses vanligtvis inte som passiv inkomst.

Till aktiva icke-finansiella företag hänförs:

- Icke finansiella bolag var andelar handlas på etablerad värdepappersmarknad (inklusive till dem närstående bolag).
- Icke finansiella uppstartsbolag (de två första åren)
- Icke finansiella bolag i likvidation eller under konkursåtgärder
- Holdingbolag vars verksamhet helt eller nästan uteslutande består i att äga hela eller delar av det utestående innehavet i, eller tillhandahålla finansiering eller tjänster till dotterbolag (som inte är finansiella företag)
- Finanscenter i icke-finansiella koncerner som huvudsakligen ägnar sig åt finansiering eller hedgingtransaktioner med eller åt närstående företag (som inte är finansiella företag).

- Stiftelser och föreningar m.fl. som betraktas som aktiva icke-finansiellt företag
- Enheter som är ideella föreningar som bedriver verksamhet för allmännyttiga ändamål eller som är registrerade trossamfund och som är särskilt undantagna från skattskyldighet i enlighet med 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229);
- Välgörenhetsstiftelser som uppfyller villkoren för särskilt undantag från skattskyldighet i enlighet med 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229);
- Varje annan enhet som är undantagen från skattskyldighet i enlighet med 7 kap. 15-17§§ inkomstskattelagen (1999:1229)

Passivt företag

Ett passivt företag är varken ett finansiellt institut eller ett aktivt icke – finansiellt företag

Verklig huvudman

Den verkliga huvudmannen kan vara den fysiska personen som kan bestämma över den juridiska personen eller den fysiska person som direkt eller indirekt äger med än 25 procent av den juridiska personen eller på annat sätt kontrollerar företaget.

Ankom (ifylles av Garantum)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fullmakten omfattar även tidigare genomförda affärer. Tidigare given fullmakt till annan rådgivare återkallas. (Om inte detta val kryssas för har tidigare rådgivare fortfarande insyn i tidigare affärer).

Depånummer

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Ev. Försäkringsbolag och Försäkringsnummer

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rådgivningsavgift/år (debiteras kvartalsvis)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fylls i om fullmakten endast avser en specifik depå- i annat fall gäller denna fullmakt samtliga våra nuvarande och blivande depåer/konton hos Bolaget.

OBS - Om fullmakten avser insyn på depå måste försäkringsbolaget skriva under fullmakten.

OBS - Vid rådgivningsavgift måste depånummer vara ifyllt till vänster. Denna avgift debiteras separat ifrån ev. försäkringskostnader och liknande. Avgiften inkluderar eventuell moms. **Saknas likvida medel på depå vid förfallotidpunkten kommer innehav att säljas, i enlighet med var tid gällande rutin, för att betala avgiften.**

FULL-MAKTS-GIVARE	FULLMAKTSGIVARE/DEPÅINNEHAVARE ifylles av depåinnehavare (vid försäkring försäkringsbolaget)		
	Namn (efternamn, tilltalsnamn)/Firma (fullständigt namn)		Person-/organisationsnummer
HÄRMED GER VI NEDAN ANGIVET OMBUD FULLMAKT ATT FÖR VÅR RÄKNING ERHÅLLA UPPGIFT OM VÅR KONTOSTÄLLNING OCH VÅRT DEPÅINNEHAV HOS BOLAGET SAMT, I FÖREKOMMANDE FALL, ERHÅLLA RÅDGIVNINGSAVGIFT.			

UNDER-SKRIFT	Ifylles av depåinnehavare eller försäkringstagare		
	Datum	Depåinnehavaren/försäkringstagarens underskrift	Namnförtydligande
	Ifylles av försäkringsbolag i förekommande fall		
	Datum	Försäkringsbolagets underskrift	Namnförtydligande

FULL-MAKTS-TAGARE/ OMBUD	Namn (efternamn, tilltalsnamn) / Firma (fullständigt namn)		Person-/organisationsnummer
	Ombudet representeras av den anställda		Personnummer
	Utdelningsadress (gata, box eller motsvarande)		E-post
	Postnummer	Ort	Land (utom Sverige)
	Telefon dagtid (även riktnummer)		Telefon kvällstid
Fullmakten gäller tills den av oss skriftligen återkallas hos Bolaget, se nedan. Om två eller flera personer angivits som ombud gäller fullmakten för dem var för sig. Om ombudet är en juridisk person kan ombudet utse annan anställd än ovan nämnd. Ombudet får inte sätta annan i sitt ställe. Om firma angivits som ombud åligger det ombudet att tillse att Garantum Fondkommission skriftligen hålls uppdaterad avseende förteckning av behöriga firmatecknare.			

UNDER-SKRIFT	FULLMAKTSTAGARE/OMBUD UNDERSKRIFT		
	Datum	Ombudets underskrift	Namnförtydligande

YTTER-LIGARE OMBUD	YTTERLIGARE FULLMAKTSTAGARE/OMBUD UNDERSKRIFT (Ifylles av ombudsbolaget där ombudet är anknutet)		
	Firma		Organisationsnr
	Datum	Underskrift	Namnförtydligande

ÅTER-KALLANDE AV FULL-MAKT			
	Datum	Fullmaktsgivarens/depåinnehavarens underskrift	Namnförtydligande

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ/KONTO DEFINITIONER

I Depå-/kontoavtalet samt i dessa Allmänna bestämmelser förstås med

a) värdepapper

dels finansiellt instrument såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. överlåtbara värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, penningmarknadsinstrument, fondandelar och finansiella derivatinstrument,

dels värdehandling, varmed avses handling som inte kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, såsom aktie eller enkelt skuldebrev som enligt definitionen ovan inte är finansiellt instrument, borgensförbindelse, gåvbrev, pantbrev eller liknande handling,

b) **avräkningsnota** besked om att en order/ett affärsuppdrag har utförts,

c) **reglerad marknad** såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man – regelmässigt, inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att detta leder till avslut,

d) **marknadsplats** en reglerad marknad eller en handelsplattform (MTF),

e) **handelsplats** en marknadsplats, en systematisk internhandlare eller en marknadsgarant inom EES eller en annan person som tillhandahåller likviditet inom EES eller enhet som motsvarar någon av de föregående utanför EES.

A. FÖRTECKNING OCH FÖRVARING I DEPÅ M M**A.1 Förteckning och förvaring i depå**

A.1.1 Bolaget ska i Depån förteckna sådant värdepapper som mottagits av Bolaget för förvaring m m i Depå. Bolaget förbehåller sig rätten att pröva mottagandet av visst värdepapper, se även punkt G.9. Om Kunden har flera depåer hos Bolaget och Kunden inte instruerat Bolaget om i vilken depå visst värdepapper ska förtecknas, får Bolaget självt bestämma i vilken depå förteckningen ska ske.

A.1.2 Enligt dessa bestämmelser ska finansiellt instrument i kontobaserat system hos central värdepappersförvarare eller motsvarande – t ex på Vp-konto hos Euroclear Sweden Euroclear Sweden AB (Euroclear Sweden) – anses ha mottagits när Bolaget erhållit rätt att registrera eller låta registrera uppgifter avseende instrument i sådant system. Övriga värdepapper anses ha mottagits när de överlämnats till Bolaget. Mottagna värdepapper som utfärdats i dokumentform ska förvaras av Bolaget för Kundens räkning.

A.1.3 Bolaget får låta förteckna och i förekommande fall förvara Kundens värdepapper hos annat värdepappersinstitut i Sverige eller i utlandet, s k depåförande institut. Depåförande institut utses av Bolaget efter eget val. Förvaring hos depåförande institut sker normalt i Bolagets namn för Kundens räkning. Därvid får Kundens värdepapper registreras tillsammans med andra ägares värdepapper. Bolaget får även låta Kundens finansiella instrument ingå i ett för flera ägare gemensamt dokument. Bolaget får uppdraga åt ett depåförande institut att i Bolagets ställe låta sig registreras för Kundens värdepapper. Kunden är införstådd med att Kundens värdepapper kan komma att förvaras på ett samlingskonto hos depåförande institut. Huruvida Kunden har en sakrättsligt skyddad separationsrätt i händelse av att Bolaget eller depåförande institut skulle försättas i konkurs eller drabbas av annan åtgärd med motsvarande rättsverkningar kan variera och är beroende av tillämplig lagstiftning. I Sverige föreligger separationsrätt under förutsättning att värdepappen hålls avskilda från det depåförande institutets eller Bolagets egna värdepapper.

Vid förteckning och förvaring hos depåförande institut i utlandet kan det till följd av tillämplig utländsk lag vara omöjligt att identifiera kundens värdepapper separat från det depåförande institutets eller Bolagets egna värdepapper, varvid kundens värdepapper vid en konkursituation skulle kunna komma att anses ingå i det depåförande institutets eller Bolagets tillgångar.

Depåförande institut kan ha säkerhet i eller kvittningsrätt avseende kundens värdepapper och därtill kopplade fordringar.

A.1.4 Bolaget utför ingen äkthetskontroll av Kundens värdepapper.

A.1.5 För förteckning, överföring och utlämnande av värdepapper förbehåller sig Bolaget skälig tid.

A.1.6 Bolaget förbehåller sig rätt att avföra värdepapper från Kundens Depå när den som utgivit värdepapperet försatts i konkurs eller värdepapperet av annat skäl förlorat sitt värde. Om möjligt ska Bolaget därvid söka registrera värdepapperet i Kundens namn.

A.2 Förvaltarregistrering (motsvarande)

Bolaget får såsom förvaltare låta registrera mottagna värdepapper i eget namn hos den som i Sverige (t ex Euroclear Sweden) eller i utlandet fullgör registreringsuppgift avseende instrumentet. Därvid får Kundens finansiella instrument registreras tillsammans med andra ägares finansiella instrument av samma slag. Bolaget får även låta Kundens finansiella instrument ingå i ett för flera ägare gemensamt dokument. Bolaget får uppdraga åt ett depåförande institut att i Bolagets ställe låta sig registreras för Kundens finansiella instrument.

B. BOLAGETS ÅTAGANDEN AVSEENDE VÄRDEPAPPER**B.1 Allmänt**

B.1.1 Bolaget åtar sig att för Kundens räkning vidta under punkterna B.2 – B.4 nedan angivna åtgärder beträffande mottagna värdepapper.

B.1.2 Åtagandena inträder – om inte annat anges nedan eller särskilt överenskommit – för svenska finansiella instrument registrerade hos Euroclear Sweden fr o m den femte, och för övriga svenska värdepapper samt för utländska finansiella instrument fr o m den femtonde, bankdagen efter det att värdepapperen mottagits av Bolaget. Bolaget är således ej skyldigt att bevaka frister som löper ut dessförinnan.

B.1.3 Bolaget vidtar nedan angivna åtgärder under förutsättning att Bolaget i god tid fått fullgod information om den omständighet som föranleder åtgärden genom meddelande från Kunden, depåförande institut, emittent, Euroclear Sweden eller annan central värdepappersförvarare.

B.1.4 För distribution av årsredovisningar, delårsrapporter, prospekt och annan information ansvarar emittenten. Om Kunden i Depå-/kontoavtalet markerat att årsredovisningar m m önskas från emittent i vilken Kunden innehar värdepapper registrerade i Euroclear Sweden och förtecknade i Depån, lämnar Bolaget på emittentens begäran, via Euroclear Sweden, Kundens namn- och adressuppgifter. Emittenten distribuerar normalt årsredovisningar, delårsrapporter och liknande. Prospekt och annan information om erbjudanden distribueras normalt inte. Bolaget tillställer Kunden i stället en sammanfattning av erbjudandet. Kunden får samtidigt en anvisning om var mer information om erbjudandet finns.

B.1.5 Bolaget får helt eller delvis underlåta att vidta en åtgärd, om det på till Depån avslutet Konto inte finns erforderliga medel eller tillräckligt kreditutrymme för åtgärden eller om Bolaget inte förses med de uppgifter som krävs för åtgärden.

B.1.6 Bolaget får på eget initiativ och efter egen bedömning i varje enskilt fall, oavsett vad som anges i punkt B.2 och B.3 nedan, för Kundens räkning vidta eller underlåta att vidta åtgärd som anges i nämnda punkter om Bolaget särskilt angivit detta i meddelande om åtgärden till Kunden och denne inte lämnat instruktion om annat inom den svarstid som angetts i meddelandet. Kunden är bunden av åtgärd som Bolaget sålunda vidtagit eller underlåtit att vidta på samma sätt som om Kunden själv givit uppdrag om åtgärden.

B.1.7 Enligt punkterna B.2.2 b) och d) samt B.3 nedan kan Bolaget och Kunden komma överens om att Bolaget ska agera på annat sätt än vad Bolaget annars skulle göra. Om frågan avser teckning/tilläggsköp eller försäljning av Kundens rätter kan sådan överenskomst inte träffas efter den tidpunkt då Bolaget avser verkställa teckning/tilläggsköp eller försäljning av Kundens rätter. Denna tidpunkt inträffar regelmässigt, med hänsyn främst till återstående tid för handel med rätterna, före den officiella sista tidpunkten för teckning.

B.1.8 Vid Bolagets försäljning av rätter enligt nedan får försäljning ske gemen-samt för flera kunder och i tillämpliga fall i enlighet med Bolagets vid var tid gällande särskilda Riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order. Likviden ska därvid fördelas proportionellt mellan kunderna.

B.1.9 Om Kunden enligt tillämplig lag eller reglerna för en emission eller ett erbjudande inte har rätt att utnyttja företrädesrätter, som tillkommit Kunden till följd av dennes innehav av visst finansiellt instrument, får Bolaget sälja dessa företrädesrätter.

B.2 Svenska finansiella instrument

B.2.1 Beträffande svenska finansiella instrument omfattar Bolagets åtagande – med den eventuella avvikelse som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 – följande åtgärder.

Med svenska finansiella instrument avses i denna punkt B.2 finansiella instrument som är utgivna av emittenter med säte i Sverige och som är kontoförda i enlighet med lagen (1978:1479) om kontoföring av finansiella instrument samt handlas på svensk marknadsplats.

B.2.2 Beträffande aktier åtar sig Bolaget att

- motta respektive lyfta utdelning. Om Kunden har rätt att välja mellan utdelning i kontanter eller i annan form, får Kunden välja utdelning i form av kontanter om Kunden inte uttryckligen instruerat om annat;
- vid nyemission avseende aktier upptagna till handel på reglerad marknad i vilka Kunden har företrädesrätt, för Kundens räkning teckna sådana aktier om inte annat överenskommit. Bolaget ska därvid dels göra sådana tillköp av teckningsrätter som behövs för att alla teckningsrätter, som tillkommer Kunden på grund av de i Depån förtecknade finansiella instrumenten, ska kunna till fullo utnyttjas samt dels verkställa teckning för alla Kundens därefter disponibla teckningsrätter. Dock sker inte någon teckning om Bolaget – vid den tidpunkt då Bolaget med hänsyn till återstående tid för handel med teckningsrätter avser verkställa teckningen – finner att emissionskursen inte är lägre än aktuell marknadskurs. Kunden kan dock begära att teckning ändå ska verkställas;
- vid nyemission avseende övriga aktier i vilka Kunden har företrädesrätt och som omfattas av denna punkt B.2, för Kundens räkning teckna sådana aktier om inte annat överenskommit. Bolaget ska därvid dels söka göra sådana tillköp av teckningsrätter som behövs för att alla teckningsrätter, som tillkommer Kunden på grund av de i Depån förtecknade finansiella instrumenten, ska kunna till fullo utnyttjas samt dels verkställa teckning för alla Kundens därefter disponibla teckningsrätter. Dock sker inte någon teckning om Bolaget – vid den tidpunkt då Bolaget med hänsyn till återstående tid för handel med teckningsrätter avser verkställa teckningen – finner att emissionskursen inte är lägre än aktuell marknadskurs. Kunden kan dock begära att teckning ändå ska verkställas;
- vid offentligt erbjudande om överlåtelse av finansiellt instrument riktat till Kunden från emittenten (inlösen/återköp) eller annan (uppköp) och som Bolaget erhållit information om, på sätt som angetts ovan i punkt B.1.3 eller genom tillkännagivande i Dagens Nyheter eller Svenska Dagbladet, underrätta Kunden därom och efter särskilt uppdrag av Kunden biträda denne med önskade åtgärder i samband därmed. (Se också B.2.5.) Motsvarande gäller vid offentligt erbjudande om förvärv av finansiellt instrument riktat till Kunden;
- vid fondemission avseende aktier upptagna till handel på reglerad marknad dels göra sådana tillköp av fondaktierätter som behövs för att alla fondaktierätter som tillkommer Kunden på grund av i Depån förtecknade aktier ska kunna till fullo utnyttjas i fondemissionen, dels i Depån förteckna så många nya aktier som Kunden därefter är berättigad till;
- vid fondemission avseende övriga aktier som omfattas av denna punkt B.2 dels söka göra sådana tillköp av fondaktierätter som behövs för att alla fondaktierätter som tillkommer Kunden på grund av i Depån förtecknade aktier ska kunna till fullo utnyttjas i fondemissionen, dels i Depån förteckna så många nya aktier som Kunden därefter är berättigad till;
- såvitt avser aktier i avstämningsbolag underrätta Kunden om begärd tvångsinlösen;
- såvitt avser aktier i avstämningsbolag vid nedsättning av aktiekapitalet, inlösen eller likvidation motta respektive lyfta kapitalbelopp samt annat förfallet belopp; samt
- på uppdrag av Kunden, under förutsättning att uppdraget är Bolaget tillhanda senast femte bankdagen före sista dag för införande i aktieboken för rätt att delta i bolagsstämma, ombesörja att hos Euroclear Sweden förvaltarregistrerade aktier rösträttsregistreras i Kundens namn under förutsättning att sådan rösträttsregistrering kan ske enligt gängse rösträttsregistreringsrutin hos Euroclear Sweden. Om Depån innehas av två eller flera gemensamt och det i uppdraget inte angetts i vems namn aktierna ska registreras sker rösträttsregistrering av aktierna i proportion till vars och ens andel. Rösträttsregistrering sker inte av överskjutande aktier.

B.2.3 Beträffande teckningsoptioner åtar sig Bolaget att i god tid underrätta Kunden om sista dag för aktieteckning och, efter särskilt uppdrag från Kunden, söka verkställa kompletteringsköp av teckningsoptioner och verkställa nyteckning av aktier. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med teckningsoptioner ska Bolaget – om Bolaget bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt – försälja teckningsoption som inte utnyttjats.

B.2.4 Beträffande inköpsrätter åtar sig Bolaget att i god tid underrätta Kunden om sista dag för köpanmälan och, efter särskilt uppdrag av Kunden, söka verkställa kompletteringsköp av inköpsrätt och ombesörja köpanmälan. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med inköpsrätten, ska Bolaget - om Bolaget bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt - försälja inköpsrätt som inte utnyttjats.

B.2.5 Beträffande inlösenrätter åtar sig Bolaget att i god tid underrätta Kunden om sista dag för inlösenanmälan och, efter särskilt uppdrag av Kunden, söka verkställa kompletteringsköp av inlösenrätt och ombesörja inlösenanmälan. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med inlösenrätten, ska Bolaget - om Bolaget bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt - försälja inlösenrätt som inte utnyttjats.

B.2.6 Beträffande svenska depåbevis avseende utländska aktier åtar sig Bolaget att vidta motsvarande åtgärder som för svenska aktier enligt ovan om Bolaget bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt.

B.2.7 Beträffande skuldebrev och andra skuldförbindelser som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden åtar sig Bolaget att

- motta respektive lyfta ränta samt kapitalbelopp eller annat belopp som vid inlösen, utlottning eller uppsägning förfallit till betalning efter det att skuldförbindelsen mottagits;
- beträffande premieobligationer dessutom lyfta vinst på premieobligation som enligt dragningslista utfallit vid dragning som skett efter det att premieobligation mottagits av Bolaget samt underrätta Kunden om utbyte och biträda Kunden med önskade åtgärder med anledning därav;
- beträffande konvertibler och andra konverteringsbara skuldförbindelser dessutom i god tid underrätta Kunden om sista konverteringsdag samt efter särskilt uppdrag av Kunden verkställa konvertering;
- vid emission av skuldebrev/skuldförbindelser i vilka Kunden har företrädesrätt, för Kundens räkning teckna sådana skuldebrev/skuldförbindelser om inte annat överenskommit. Därvid ska gälla vad som angivits ovan i punkt B.2.2 b);
- vid offentligt erbjudande om överlåtelse av finansiellt instrument riktat till Kunden från emittenten eller annan och som Bolaget erhållit information om, på sätt som angetts ovan i punkt B.1.3 eller genom tillkännagivande i Dagens Nyheter eller Svenska Dagbladet, underrätta Kunden därom och efter särskilt uppdrag av Kunden biträda denne med önskade åtgärder i samband därmed. Motsvarande gäller vid offentligt erbjudande om förvärv av finansiellt instrument riktat till Kunden, samt
- vid kallelse till fordringshavarmöte avseende skuldebrev/skuldförbindelser i vilka Kunden är innehavare och som Bolaget erhållit information om, på sätt som angivits ovan i punkt B.1.3 eller genom tillkännagivande i Dagens Nyheter eller Svenska Dagbladet, underrätta Kunden därom och efter särskild överenskommelse med Kunden biträda denne i samband därmed.

B.2.8 Beträffande finansiella instrument, som inte omfattas av punkterna B.2.1-7 ovan, såsom optioner, terminer och fondandelar, omfattar Bolagets åtagande att beträffande fondandelar lyfta utdelning samt i övrigt att vidta de åtgärder som Bolaget åtagit sig i särskilt avtal med Kunden.

B.2.9 Beträffande andra finansiella instrument utgivna av emittent med säte i Sverige och upptagna till handel på en reglerad marknad utanför Sverige gäller, i stället för vad som angetts ovan under B.2.1-8, vad som anges nedan under punkt B.3 beträffande utländska finansiella instrument.

B.3 Utländska finansiella instrument

B.3.1 Beträffande aktier och skuldförbindelser som inte omfattas av B.2 ovan och som är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES eller på motsvarande marknad utanför EES, omfattar Bolagets åtagande – med den eventuella avvikelse som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 - att vidta samma åtgärder som beträffande motsvarande svenska finansiella instrument – med undantag för de särskilda åtagandena beträffande konvertibler/andra konverteringsbara skuldförbindelser/skuldebrev/skuldförbindelser som anges i punkt B.2.7 c) och d) - när Bolaget bedömer detta som praktiskt möjligt och lämpligt. Kunden uppmärksammas härvid särskilt på att det för vissa utländska aktier registrerade hos Euroclear Sweden råder, på grund av inskränkningar i Euroclear Sweden:s åtaganden, begränsade möjligheter för aktieägare att utöva vissa rättigheter t.ex. att medverka vid bolagsstämma och att delta i emissioner samt att erhålla information därom. Sådana utländska aktier handlas på här för avsedd lista, exempelvis Xterna listan på Stockholmsbörsen.

B.3.2 Beträffande andra utländska finansiella instrument än de i föregående punkt angivna omfattar Bolagets åtagande endast att vidta de åtgärder Bolaget åtagit sig i särskilt avtal med Kunden.

B.3.3 Kunden är införstådd med att Kundens rättigheter avseende utländska finansiella instrument kan variera beroende på vilken jurisdiktion som dessa finansiella instrument omfattas av. Kunden är även införstådd med att Bolaget då åtgärd avser utländskt finansiellt instrument ofta kan komma att tillämpa andra tidsfrister gentemot Kunden än dem som tillämpas i det land där åtgärd ska verkställas.

B.4 Svenska och utländska värdehandlingar

Beträffande svenska och utländska värdehandlingar omfattar Bolagets åtagande – med den eventuella avvikelse som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 - att göra vad Bolaget åtagit sig i särskilt avtal med Kunden.

C. TILL DEPÅN ANSLUTNA KONTON OCH KREDIT

C.1 Till Depån är anslutet ett eller flera Konton. Om överenskommelse inte träffas om annat förs ett anslutet Konto i svenska kronor.

C.2 På anslutet Konto får Bolaget insätta medel som utgör förskott för köpuppdrag eller likvid för säljuppdrag (motsvarande), avkastning på förvaldade värdepapper samt medel som Kunden eljest överlämnat till Bolaget eller som Bolaget uppburit för Kundens räkning och som har samband med Depån, såvida Kunden inte anvisat Bolaget annat Konto för insättningen.

C.3 Bolaget får belasta anslutet Konto med belopp som Kunden beordrat eller godkänt samt för varje utlägg, kostnad eller förskottskatt som har samband med Kontot eller Depån. Bolaget får vidare belasta anslutet Konto med belopp motsvarande dels utlägg, kostnad och arvode för uppdrag i övrigt, som Bolaget utfört åt Kunden, dels likvid för an-

nan förfallen obetald fordran som Bolaget vid var tid har gentemot Kunden.

C.4 Medel i utländsk valuta som Bolaget erlägger respektive mottar för Kundens räkning ska innan Konto belastas respektive gottskrivas - om överenskommelse inte träffas om annat eller om anslutet Konto inte förs i den utländska valutan - omräknas till svenska kronor genom Bolagets försorg enligt av Bolaget vid var tid tillämplad omräkningskurs.

C.5 Om Kunden inte är omyndig eller innehåller i Depån eller medlen på anslutet Konto står under särskild förvaltning eller överförmyndares tillsyn kan Kunden efter Bolagets medgivande erhålla rätt till kredit. Rätten till kredit gäller - om Bolaget inte meddelar annat - upp till ett belopp som motsvarar det vid var tid gällande sammanlagda belåningsvärdet av tillgångarna i Depån och på anslutna Konton. Har Kunden enligt särskilt avtal pantförskrivit i Depån förtecknade värdepapper och/eller tillgångar på anslutet Konto även för andra förpliktelser än Kundens kredit (t.ex. för handel med derivatinstrument) ska dock dessa förpliktelser, enligt de principer som Bolaget vid var tid tillämpar, beaktas vid fastställandet av krediträttens omfattning.

Kundens kredit enligt dessa bestämmelser gäller tills vidare, med rätt för Bolaget att säga upp krediten till betalning med en månads uppsägningstid. Vid uppsägning av Depå-/kontoavtalet enligt punkt C.10 första eller tredje stycket nedan är emellertid - såvida inte Kunden är konsument - krediten förfallen till betalning vid tidpunkten för Depå-/kontoavtalets upphörande.

C.6 Belåningsvärdet av tillgångarna i Depån och på anslutna Konton beräknas av Bolaget i enlighet med de regler som Bolaget vid var tid tillämpar. Kunden kan från Bolaget erhålla uppgift om dels det aktuella sammanlagda belåningsvärdet, dels aktuellt belåningsvärde för visst i Depån förtecknat finansiellt instrument och dels belåningsvärdet respektive ställningen på anslutet Konto. Det åvilar Kunden att själv hålla sig underrättad om det vid var tid gällande sammanlagda belåningsvärdet av tillgångarna i Depån och på anslutna Konton samt att tillse att säkerhetsbrist (överbelåning) inte vid någon tidpunkt uppkommer, dvs. att - med beaktande även av andra förpliktelser för vilka nämnda tillgångar utgör säkerhet - krediten inte vid någon tidpunkt överstiger tillgångarnas sammanlagda belåningsvärde. Kunden kan inte i något avseende undgå ansvar för eventuellt uppkommen säkerhetsbrist under åberopande av att denne av Bolaget inte underrättats om det gällande sammanlagda belåningsvärdet av tillgångarna i Depån och på anslutna Konton eller om uppkommen säkerhetsbrist. Om säkerhetsbrist ändå skulle uppkomma är Kunden skyldig att omedelbart och utan anmodan till Bolaget betala överskjutande skuldbelopp eller ställa tilläggssäkerhet i sådan utsträckning att säkerhetsbrist ej längre föreligger. Sker ej sådan betalning eller sådant ställande av tilläggssäkerhet är hela skulden på anslutet Konto förfallen till omedelbar betalning. Om Kunden är konsument gäller dock i sistnämnda fall i stället att Bolaget äger försälja ställda säkerheter i sådan utsträckning att utnyttjad kredit inte längre överstiger den kredit som Kunden har rätt till.

C.7 För tillgodohavande på anslutet Konto gottskrivas ränta efter den räntesats som Bolaget vid var tid tillämpar för tillgodohavande på Konto av detta slag. För skuld på anslutet Konto utgår ränta, ursprungligen efter den räntesats som är angiven på Depå-/kontoavtalets framsida. Vid bedömning av om tillgodohavande respektive skuld finns på anslutna Konton, bedöms varje Konto för sig. Detta innebär t.ex. att ett anslutet Konto kan komma att gottskrivas ränta samtidigt som ett annat anslutet Konto belastas med ränta.

Ändring av räntesatserna får ske med omedelbar verkan i samband med kreditpolitiska beslut, ändring av Bolagets upplåningskostnader eller andra kostnadsökningar för Bolaget. Ändring av räntesatserna av annan anledning får ske endast från och med den dag då Bolaget meddelat Kunden om ränteändringen. Om Kunden är konsument gäller beträffande ränta för skuld på anslutet Konto i stället för vad som i föregående stycke angetts att räntesatsen får ändras endast i den utsträckning det motiveras av kreditpolitiska beslut, ändring av Bolagets upplåningskostnader eller andra kostnadsökningar som Bolaget inte skäligen Kunde förutse när Depå-/kontoavtalet ingicks samt att ändring av räntesatsen får ske från och med den dag då Bolaget meddelat Kunden om ränteändringen. Uppgifter om räntesatser kan erhållas hos Bolaget. Ränta på tillgodohavande räknas från och med dagen efter insättningen till dagen för uttag. Ränta på skuldbelopp utgår från dagen då skuld uppkommit till och med återbetalningsdagen.

C.8 För belopp varmed Kunden är i betalningsdröjsmål, äger Bolaget rätt till dröjsmålsränta på förfallet belopp från förfalldagen till dess betalning sker med den räntesats som med åtta procentenheter överstiger den gällande räntesatsen för skuld på anslutet Konto enligt punkt

C.7 ovan.

D. PANT

D.1 Bestämmelser om pant finns, förutom under punkt D.2 - D.12 nedan, även i Depå-/kontoavtalet under punkten Pantsättning samt under punkt C.5 - C.6 ovan.

D.2 Avkastning av pant och andra rättigheter som grundas på panten omfattas också av pantsättningen och utgör pant.

D.3 Bolagets åtagande i egenskap av panthavare avseende pantsatt egendom är inte mer omfattande än vad som framgår av dessa bestämmelser.

D.4 Pant ska inte utgöra säkerhet för fordran på Kunden som Bolaget har förvärvat eller kan komma att förvärva från annan än Kunden, om nämnda fordran varken har samband med Kundens handel med finansiella instrument eller har uppkommit genom belastning av Kundens Konto.

D.5 Om Kunden inte fullgör sina förpliktelser gentemot Bolaget enligt Depå-/kontoavtalet eller eljest uppkomna i samband med Kundens transaktioner med finansiella instrument får Bolaget ta panten i anspråk på det sätt Bolaget finner lämpligt. Bolaget ska härvid förfara med omsorg och, om så är möjligt och det enligt Bolagets bedömning kan ske utan förfång för Bolaget, i förväg underrätta Kunden härom. Bolaget får bestämma i vilken ordning ställda säkerheter (panter, borgensåtaganden m m) ska tas i anspråk.

D.6 Vid tillämpning av vad som ovan sagts kan pantsatta värdepapper försäjljas i annan ordning än på den marknadplats där värdepapperet är upptaget till handel.

D.7 Om panten utgörs av tillgodohavande på Konto anslutet till Depån får Bolaget, utan föregående underrättelse till Kunden, omedelbart göra sig betald genom att ta ut förfallet belopp från Kontot.

D.8 Bolaget bemyndigas att själv eller genom någon som Bolaget utser, teckna Kundens namn, då detta erfordras för att genomföra pantrealisation eller för att eljest tillvarata eller utöva Bolagets rätt med avseende på pantsatt egendom. Av samma skäl får Bolaget öppna särskild depå och/eller Vp-konto hos Euroclear Sweden eller konto i annat kontobaserat system. Kunden kan inte återkalla detta bemyndigande så länge panträtten består.

D.9 Om borgen har tecknats för Kundens förpliktelser enligt Depå-/kontoavtalet gäller

följande i fråga om borgensmans rätt till egendom som pantsatts enligt Depå-/kontoavtalet av Kunden ensam eller tillsammans med annan.

För det fall Bolaget tagit borgen i anspråk ska panten därefter utgöra säkerhet för borgensmans återkrav (regresskrav) mot Kunden endast i den mån detta har angetts i borgensförbindelsen. Sådan rätt är efterställd Bolagets rätt till pant.

Utgör panten säkerhet för flera borgensmans återkrav ska de ha rätt till panten i förhållande till var och ens återkrav, såvida de inte överenskommit om annat.

Bolaget får så länge Bolaget ej tagit borgen i anspråk lämna ut pant, som enligt Bolagets bedömning inte behövs för betalning av förfallet belopp enligt Depå-/kontoavtalet, utan att på grund därav borgensmans ansvar ska minska.

D.10 Kunden får inte utan att samtycke dessförinnan lämnats av Bolaget till annan pantsatta egendom som är pantsatt enligt dessa Allmänna bestämmelser och bestämmelserna i Depå-/kontoavtalet. Sådan pantsättning till annan ska göras enligt Bolagets anvisningar med utnyttjande av formulär som Bolaget har godkänt. Sker pantsättning i strid mot denna bestämmelse äger Bolaget säga upp Depå-/kontoavtalet till omedelbart upphörande utan iakttagande av i punkt G.10 nedan nämnd uppsägningstid.

D.11 Om Kunden till annan pantsatt värdepapper förtecknade i Depån eller medel på Konto anslutet till Depån får Bolaget, även om Kunden invänt däremot, utlämna/överföra värdepapper respektive överföra medel på till Depån anslutet Konto till panthavaren eller annan efter instruktioner från panthavaren. Redovisning av sådant utlämnande/överföring ska sändas till Kunden.

D.12 Kunden får inte på annat sätt förfoga över i Depå-/kontoavtalet pantsatta värdepapper eller medel utan Bolagets samtycke i varje särskilt fall.

E. HANDEL MED VÄRDEPAPPER ÖVER DEPÅN

E.1 På uppdrag av Kunden - även innefattande vad Kunden och Bolaget eventuellt har kommit överens om i särskilt avtal om handel via elektroniskt medium - utför Bolaget köp och försäljning av finansiella instrument samt andra uppdrag avseende handel med finansiella instrument för Kundens räkning. Efter fullgörandet och om förutsättningar härför föreligger redovisar Bolaget dessa transaktioner i Kundens Depå.

E.2 Kunden är medveten om att Bolaget kan spela in telefonsamtal i samband med att Kunden lämnar Bolaget uppdrag om handel eller instruktioner avseende Kundens Depå och anslutna Konton.

E.3 Kunden är bunden av Bolagets vid var tid gällande särskilda Riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order och de villkor som vid var tid gäller för handel med visst finansiellt instrument i och med att Kunden tar Bolagets tjänster i anspråk i vad avser instrumentet. Med sådana villkor förstås dels vid var tid gällande Allmänna villkor för handel med finansiella instrument, villkor i orderunderlag och villkor i av Bolaget utpräparat avräkningsnota, dels regler antagna av Bolaget, svensk eller utländsk emittent, handelsplats, clearingorganisation eller central värdepappersförvarare. Det åligger Kunden att hålla sig underrättad om och följa nu nämnda villkor och regler.

E.4 Enligt Allmänna villkor för handel med finansiella instrument äger Bolaget rätt att makulera köp eller försäljning där avslut träffats för Kundens räkning i den omfattning som avslutet makulerats av aktuell handelsplats. Samma rätt gäller om Bolaget i annat fall finner makulering av avslut vara påkallad med hänsyn till att ett uppenbart fel begåtts av Bolaget, marknadsmotpart eller av Kunden själv eller, om Kunden genom order handlat i strid med gällande lag eller annan författning eller om Kunden i övrigt brutit mot god sed på värdepappersmarknaden. Har det makulerade avslutet redan redovisats i Kundens Depå kommer Bolaget att korrigera och redovisa detta i enlighet med punkt G.5.

E.5 För den händelse någon av parterna skulle försättas i konkurs eller företagsrekonstruktion skulle beslutas för Kunden, enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion, ska samtliga utestående förpliktelser med anledning av handel med finansiella instrument mellan parterna avräknas mot varandra genom slutavräkning per den dag sådan händelse inträffar. Vad som efter sådan slutavräkning tillkommer ena parten är omedelbart förfallet till betalning.

F. SKATTER M M

F.1 Kunden ska svara för skatter och andra avgifter som ska erläggas enligt svensk eller utländsk lag med avseende på värdepapper förtecknade i Depån, t ex preliminärskatt, utländsk källskatt respektive svensk kupongskatt på utdelning.

F.2 Bolaget kan, till följd av svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut eller Bolagets avtal med svensk/utländsk myndighet vara skyldig att för Kundens räkning vidtaga åtgärder beträffande skatt grundat på utdelning/ränta/avyttring avseende Kundens värdepapper. Det åligger Kunden att tillhandahålla den information, inkluderande undertecknande av skriftliga handlingar, som Bolaget bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

F.3 Om Bolaget till följd av skyldighet enligt punkt F.2 för Kundens räkning erlagt skatt äger Bolaget gottgöra sig motsvarande belopp på sätt som anges i punkt C.3.

F.4 Bolaget ska, på särskilt uppdrag av Kunden, om rätt därtill föreligger och om Bolaget bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt söka medverka till nedsättning eller restitution av skatt samt utbetalning av tillgodohavande hos skattemyndighet. Bolaget får i samband därmed teckna Kundens namn samt även lämna uppgift om Kunden och Kundens värdepapper i erforderlig omfattning.

G. ÖVRIGA BESTÄMMELSER

G.1 Bankdag

Med bankdag avses i dessa Allmänna bestämmelser dag i Sverige som inte är söndag eller allmän helgdag eller som vid betalning av skuldebrev är likställd med allmän helgdag (sådana likställda dagar är f n lördag, midsommarafton, julafton samt nyårsafton).

G.2 Avgifter m. m.

För förvaring samt för övriga tjänster enligt dessa bestämmelser uttages avgifter enligt vad Bolaget meddelat Kunden vid öppnandet av Depån eller senare på sätt som anges i punkt G.12.

Avgifter debiteras anslutet Konto i svenska kronor om ej Bolaget meddelar annat. Upplysning om gällande avgifter kan på begäran erhållas hos Bolaget. Avgift för kredit till konsument anges i Depå-/kontoavtalet.

Kunden ska ersätta Bolagets kostnader och utlägg som har samband med Bolagets uppdrag enligt dessa bestämmelser samt kostnader och utlägg för att bevaka och driva in Bolagets fordran hos Kunden.

G.3 Meddelanden m.m.

Bolaget äger rätt att tillhandahålla information till Kunden via e-post till av Kunden i Depå-/kontoavtalet angiven e-post adress när Bolaget bedömer att tillhandahållandet via e-post är lämpligt.

Meddelande som avsänts av Bolaget med rekommenderat brev eller vanligt brev ska anses ha nått Kunden senast femte bankdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som Kunden uppgivit.

Meddelande genom telefax, telex, S.W.I.F.T., Internet eller annan elektronisk kommunikation ska anses ha kommit Kunden tillhanda vid avsändandet om det sänts till av Kunden uppgivet nummer eller elektronisk adress. Om ett sådant meddelande når Kunden på icke normal kontorstid ska meddelandet anses ha kommit mottagaren tillhanda vid början av påföljande bankdag.

Meddelande från Kunden till Bolaget ska ställas till den adress som anges i Depå-/kontoavtalet, såvida Bolaget inte begärt svar till annan adress. Meddelande från Kunden ska anses ha kommit Bolaget tillhanda den bankdag meddelandet kommit fram till nämnda adress. Vad gäller handel med finansiella instrument, se Allmänna villkor för handel med finansiella instrument.

G.4 Utlämnande av uppgift till annan, behandling av personuppgifter m. m.

Bolaget kan, till följd av svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut och/eller Bolagets avtal med svensk/utländsk myndighet, handelsregler eller avtal/villkor för visst värdepapper, vara skyldigt att till annan lämna uppgift om Kundens förhållanden enligt Depå-/kontoavtalet. Det åligger Kunden att på begäran av Bolaget tillhandahålla den information, inkluderande skriftliga handlingar, som Bolaget bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

Bolaget kommer att behandla Kundens personuppgifter (såväl av Kunden själv lämnade uppgifter som sådana uppgifter som kan komma att inhämtas från annat håll) i den utsträckning det krävs för fullgörande av Depå-/kontoavtalet och uppdrag relaterade till avtalet och för fullgörande av Bolagets rättsliga skyldigheter samt behandla Kundens personuppgifter för information till Kunden om regel/villkorsändringar, värdepapper, produkter och tjänster m. m. med anknytning till detta avtal. Behandling av Kundens personuppgifter kan även komma att ske hos Bolaget för ändamål som avser direkt marknadsföring.

Kunden har rätt att en gång om året få veta vad som registrerats om Kunden samt att få rättelse gjord av eventuellt felaktigt uppgift. Kunden ska i sådana fall vända sig till Bolaget.

G.5 Redovisning

Redovisning för Depån och anslutna Konton lämnas - om inte särskilt avtal träffats om annat

- minst en gång per år, såvida inte en sådan översikt har tillhandahållits i något annat regelbundet utdrag.

Bolaget ansvarar inte för riktigheten av information om värdepapper, som inhämtats av Bolaget från extern informationslämnare.

G.6 Felaktig förteckning i depån m.m.

Om Bolaget av misstag skulle förteckna värdepapper i Kundens Depå eller sätta in medel på till Depån anslutet Konto, äger Bolaget korrigera förteckningen eller insättningen i fråga. Om Kunden förfogat över av misstag förtecknade värdepapper eller insatta medel, ska Kunden snarast möjligt till Bolaget återlämna värdepapperen eller återbetala de medel som erhållits vid avyttringen eller insättningen. Om Kunden underlåter detta äger Bolaget rätt att, vid Kundens förfogande över värdepapper, köpa in värdepapperen i fråga och belasta Kundens Konto med vad som erfordras för betalning av Bolagets fordran i anledning härav samt, vid Kundens förfogande över medel, belasta Kundens Konto med beloppet i fråga.

Om Bolaget vidtagit korrigerande enligt ovan, ska Bolaget utan dröjsmål underrätta Kunden därom. Kunden äger inte rätt att ställa några krav gentemot Bolaget med anledning av sådana misstag.

Vad som angetts i de två föregående styckena gäller även när Bolaget eljest förtecknat värdepapper i Depån eller satt in medel på anslutet Konto, som rätteligen inte skulle ha tillkommit Kunden.

G.7 Statlig insättningsgaranti

Kontot omfattas av den statliga insättningsgarantin enligt beslut av Riksgälden. Varje kontohavare har rätt till ersättning för sin sammanlagda kontobehållning i banken med högst 95 000 kronor. Riksgälden ska göra ersättningen tillgänglig för kontohavare inom sju arbetsdagar från den dag banken försattes i konkurs eller Finansinspektionen beslutade att garantin ska träda in. Utöver detta belopp kan kontohavare få ersättning för medel som hänförs sig till vissa särskilt angivna händelser, t.ex. försäljning av privatbostad, upphörande av anställning, arv, försäkringsersättning med högst 5 miljoner kronor. Ytterligare information finns på www.riksgalden.se.

G.8 Begränsning av bolagets ansvar

Bolaget är inte ansvarigt för skada som beror av svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Bolaget självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ska inte ersättas av Bolaget, om det varit normalt aktsamt.

Bolaget svarar inte för skada som orsakats av - svensk eller utländsk - handelsplats, depåförande institut, central värdepappersförvarare, clearingorganisation, eller andra som tillhandahåller motsvarande tjänster, och inte heller av uppdragstagare som Bolaget med tillbörlig omsorg anlitat eller som använts av Kunden. Detsamma gäller skada som orsakats av att ovannämnda organisationer eller uppdragstagare blivit insolventa. Bolaget svarar inte för skada som uppkommer för Kunden eller annan med anledning av förfogandeinskränkning som kan komma att tillämpas mot Bolaget beträffande finansiella instrument.

Bolaget ansvarar inte för indirekt skada, om inte den indirekta skadan orsakats av Bolagets grova vårdslöshet. Vad gäller handel med finansiella instrument, se Allmänna villkor för handel med finansiella instrument.

Föreligger hinder för Bolaget, på grund av omständighet som anges i första stycket, att helt eller delvis utföra åtgärd enligt dessa Allmänna bestämmelser eller köp- eller sälj- uppdrag avseende finansiella instrument får åtgärd uppskjutas till dess hindret har upp-

hört. Om Bolaget till följd av sådan omständighet är förhindrad att verkställa eller ta emot betalning/ leverans, ska Bolaget respektive Kunden inte vara skyldig att erlägga ränta. Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

G.9 Avstående från uppdrag m. m.

Bolaget förbehåller sig rätt att avsäga sig uppdrag enligt dessa bestämmelser avseende svenskt finansiellt instrument registrerat hos Euroclear Sweden inom fem, och för övriga svenska värdepapper samt för utländska finansiella instrument inom femton, bankdagar efter det att värdepapperen mottagits av Bolaget. För utlämnande/ överföring av värdepapperet i fråga gäller därvid vad som nedan i punkt G.10 anges om utlämnande/ överföring vid uppsägning.

G.10 Uppsägning

Envar av Bolaget och Kunden kan uppsäga Depå-/kontoavtalet till upphörande trettio bankdagar efter det att part till motparten i brev avsänt uppsägningen. Vid Depå-/kontoavtalets upphörande ska parterna genast reglera samtliga sina förpliktelser enligt dessa bestämmelser. Depå-/kontoavtalet gäller dock i tillämpliga delar intill dess part fullgjort samtliga sina åtaganden gentemot motparten. Vidare får envar av Bolaget och Kunden uppsäga uppdrag enligt dessa bestämmelser avseende visst värdepapper på samma villkor som anges ovan.

Oavsett vad som sagts i föregående stycke får part säga upp Depå-/kontoavtalet med omedelbar verkan om motparten väsentligen brutit mot avtalet. Härvid ska varje avtalsbrott, där rättelse trots anmaning härom inte snarast möjligt vidtagits, anses som ett väsentligt avtalsbrott. Bolaget får även säga upp Depå-/kontoavtalet med omedelbar verkan vid förändringar beträffande Kundens skatterättsliga hemvist som medför att Bolaget inte längre kan fullgöra sin skyldighet att för Kundens räkning vidta åtgärder beträffande skatt enligt vad som anges i avsnitt F. eller att fullgörandet av sådan skyldighet avsevärt försväras.

Vid Depå-/kontoavtalets upphörande ska Bolaget till Kunden utlämna/överföra samtliga i Depån förtecknade värdepapper eller - om uppsägningen avser visst värdepapper - detta värdepapper.

Kunden ska lämna anvisningar till Bolaget om utlämnandet/överföringen. Om inte sådana anvisningar lämnats inom sextio kalenderdagar efter den dag Depå-/kontoavtalet enligt uppsägningen upphört eller om utlämnandet/överföringen inte kan ske enligt av Kunden lämnade anvisningar, får Bolaget

- beträffande värdepapper i dokumentform, om hinder inte föreligger mot utlämnande

på grund av lag eller avtal, på betryggande sätt och på bekostnad av Kunden översända värdepapperen under adress som är känd för Bolaget,

-beträffande finansiellt instrument som registreras enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument; för Kundens räkning öppna Vp-konto eller motsvarande hos central värdepappersförvarare och till sådant konto överföra de finansiella instrumenten samt

-beträffande annat värdepapper än ovan nämnda samt värdepapper i dokumentform om försändelse visat sig vara obeställbar; på det sätt Bolaget finner lämpligt försälja eller på annat sätt aweckla värdepapperen ävensom, om värdepapperen saknar värde, låta förstöra respektive avregistrera dessa. Ur inflytande köpeskilling får Bolaget göra sig betald för vidtagna åtgärder samt för kostnaderna för awecklingen. Eventuellt överskott utbetalas till Kunden, medan eventuellt underskott omgående ska ersättas av Kunden.

G.11 Begränsning av åtaganden och förhållande till andra avtal

Bolaget är inte skyldigt att vidta andra åtgärder än vad som anges i dessa bestämmelser, om inte särskilt avtal därom skriftligen träffats. Vad som uttryckligen anges i sådant särskilt avtal ska gälla före dessa bestämmelser.

G.12 Ändring av de allmänna bestämmelserna och avgifter

Ändringar av dessa Allmänna bestämmelser eller Bolagets avgifter ska ha verkan gentemot Kunden från och med trettionde kalenderdagen efter det att Kunden enligt punkt G.3 ska anses ha mottagit meddelande om ändringen. Om Kunden inte godtar ändringen har han rätt att inom nämnda tid uppsäga Depå-/kontoavtalet enligt dessa bestämmelser till upphörande utan iakttagande av i punkt G.10 ovan nämnd uppsägningstid.

G.13 Tillämplig lag

Tolkning och tillämpning av Depå-/kontoavtalet samt dessa Allmänna bestämmelser för Depå-/kontoavtal ska ske enligt svensk rätt.

Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

Oktober 2009

INLEDNING

Detta dokument ("Riktlinjerna") beskriver de tillvägagångssätt som Garantum Fondkommission AB ("Garantum") följer för att utföra och vidarebefordra order i finansiella instrument för dess icke-professionella och professionella kunders räkning. Garantum vidtar alla rimliga åtgärder i enlighet med Riktlinjerna för att åstadkomma bästa möjliga resultat för dess kunder. Även om tillvägagångssätten, som beskrivs i Riktlinjerna, förväntas åstadkomma bästa möjliga resultat för kunderna, finns det dock inte någon garanti för att det under alla förhållanden går att åstadkomma detta för varje enskild transaktion.

De tillvägagångssätt som beskrivs här utgör "Bästa möjliga utförande" enligt Garantums uppfattning. När en kund ber Garantum att ingå en transaktion med eller för kunden, samtycker kunden till att transaktionen utförs i enlighet med Riktlinjerna.

Samma order kan utföras i delar genom att flera än en av de metoder som beskrivs i Riktlinjerna används.

Begrepp som används i Riktlinjerna har samma betydelse som definierats i EU:s finansiella regelverk.

Specifik instruktion

När en kund ger Garantum en specifik instruktion för hur hela eller delar av en order ska utföras, kommer orden att utföras enligt den instruktionen. I det fall kunden lämnar specifika instruktioner kan Garantum därigenom komma att förhindras att följa de tillvägagångssätt som beskrivs i Riktlinjerna, som är avsedda att vanligen åstadkomma bästa möjliga resultat för kunden.

Olika faktors relativa vikt vid utförande av order

När Garantum utför en kundorder, tar Garantum hänsyn till följande faktorer:

- priset och tillhörande kostnader;
- snabbhet och sannolikhet av både utförande och aweckling;
- ordrens storlek och typ samt dess påverkan på marknaden;
- övriga hänsyn som Garantum anser är relevanta vid utförande av kundorder.

Garantum beaktar dessa faktorer vid tidpunkten för utförandet utifrån kundens egenskaper, det finansiella instrumentet ifråga och rådande marknadsomständigheter.

Garantum kommer normalt vid utförande av transaktioner att söka åstadkomma det bästa möjliga resultatet i form av det totala beloppet som kunden skall betala eller erhålla.

Utförande av order i finansiella instrument, som huvudsakligen handlas på en extern handelsplats

Detta avsnitt avser finansiella instrument som handlas med godtagbar likviditet på en handelsplats utanför Garantum, till exempel på en reglerad marknad eller på en handelsplattform. Sådana finansiella instrument inkluderar exempelvis vissa

- aktier;
- obligationer och andra räntebärande eller diskonterade skuldebrev, inklusive aktieindexobligationer;
- standardiserade derivat;
- börshandlade fondandelar;
- andra finansiella instrument som handlas på en extern handelsplats.

Garantum kommer att utföra kundorder i ett sådant finansiellt instrument på följande sätt: Ordern kommer normalt att sändas för utförande till den handelsplats som Garantum anser ger bästa möjliga utförande för kunden. Det är vanligtvis den handelsplats som över tid har uppvisat den bästa likviditeten i det finansiella instrumentet ifråga.

När ordern är så stor att det vid utförandet krävs särskild omsorg för att minimera ogynnsam kurspåverkan i marknaden, kommer Garantum att utföra ordern vid sådana tidpunkter och i sådana delposter i marknaden, som Garantum bedömer ger kunden bästa möjliga resultat under aktuella omständigheter.

Om förhållandena så tillåter och Garantum bedömer att det är till kundens fördel, kan Garantum utföra hela eller delar av ordern mot antingen sitt eget lager eller direkt mot en motpart i marknaden eller mot en annan kunds order. Garantum kommer dock endast att göra detta om det vid tidpunkten för transaktionen verkar troligt att resultatet är minst lika bra som annars hade uppnåtts i marknaden.

När en kund begär att Garantum skall ge ett pris för en transaktion mot eget lager, kommer Garantum att vidta rimliga åtgärder för att försäkra sig om att det givna priset i alla avseenden är rättvist.

Utförande av order i finansiella instrument, som huvudsakligen inte handlas på en extern handelsplats

Detta avsnitt gäller finansiella instrument som inte handlas med godtagbar likviditet på en handelsplats utanför Garantum. Det kan till exempel gälla standardiserade icke börshandlade instrument eller instrument som Garantum eller annan intermediär skapat från en eller flera komponenter för att åstadkomma ett instrument utformat för att möta specifika exponeringskrav. Sådana finansiella instrument kan exempelvis utgöras av

- obligationer och andra räntebärande eller diskonterade skuldebrev, inklusive aktieindexobligationer;
- OTC-derivat;
- instrument där avkastningen är sammankopplad med utvecklingen av ett specifikt index eller referensränta;
- instrument baserade på eller involverande CFD-kontrakt (Contracts for difference);
- onoterade aktier;
- fondandelar;
- andra finansiella instrument som inte handlas på en extern handelsplats.

När en kund begär att Garantum skall ge ett pris för en transaktion mot eget lager, kommer Garantum att vidta rimliga åtgärder för att försäkra sig om att det givna priset i alla avseenden är rättvist.

Primärmarknadstransaktioner

Garantum kommer att utföra transaktioner i finansiella instrument på primärmarknaden genom att mottaga och vidarebefordra kunders teckninganmälningar i form av buntorder till emittenten eller emittentens ombud i enlighet med kundens instruktioner och villkoren för den specifika emissionen.

Handelsplatser som Garantum använder

En lista upptagande de handelsplatser som Garantum för tillfället använder finns tillgänglig på Garantums webbplats, www.garantum.se.

Placering och vidarebefordran av order hos andra företag för utförande

Garantum hanterar orderläggningen vid portföljförvaltningstjänster och vidarebefordran av kunders order på ett sådant sätt som Garantum anser vara i kundens bästa intresse vid tillfället och använder andra företag för att utföra order när det är lämpligt.

Garantum bedömer noggrant varje annat företag som används för utförande av order och med vilket Garantum kommer att etablera samarbete. När Garantum väljer företag, till vilka order placeras eller vidarebefordras för utförande, beaktar Garantum faktorer som pris, kostnader, snabbhet och sannolikhet för både utförande och aweckling samt varje annan faktor som kan vara av betydelse när ordern ska placeras eller vidarebefordras.

Utförande av order utanför reglerade marknader eller MTF-plattformar

Garantum kan utföra kunders order utanför reglerade marknader eller så kallade MTF-plattformar (Multilateral Trading Facilities). Detta gäller huvudsakligen för icke börshandlade finansiella instrument men kan även tillämpas på börshandlade finansiella instrument.

Kundorderhantering

Garantum utför varje kunds order snabbt, effektivt och rättvist samt utför normalt jämförbara order i den tidsordning de togs emot, såvida inte exempelvis orderns egenskaper eller rådande marknadsförhållanden gör detta omöjligt eller strider mot kundens intressen.

Garantum kan lägga samman en kunds order med andra kunders order. En kunds order kan även läggas samman med transaktioner för Garantums egen räkning, om det är osannolikt att sammanläggningen kommer att vara till nackdel för kunderna. Även om en sammanläggning i stort inte förväntas vara till en kunds nackdel – utan kanske snarare till kundens fördel – kan det vid vissa tillfällen vara till en kunds nackdel i förhållande till en specifik order. När Garantum lägger samman en kunds order med andra order, fördelas affärerna rättvist mellan kunden och de andra parter vars order lagts samman.

Störningar i marknaden, bristande tillgänglighet i tekniska system etc

I vissa fall, antingen vid avbrott i handeln, när en handelsplats makulerar affärer, vid störningar i marknaden, vid bristande tillgänglighet i tekniska system eller av annat liknande skäl, kan det enligt Garantums bedömning ligga i kundens bästa intresse att en order utförs eller vidarebefordras på något annat sätt än det som normalt används för det finansiella instrumentet ifråga. Garantum kommer då att vidta alla rimliga åtgärder för att uppnå bästa möjliga resultat för kunden under rådande omständigheter.

Om händelserna, som beskrivs ovan, resulterar i allvarliga störningar i marknaden, kommer Garantum att vidta rimliga åtgärder för att kontakta kunder vars order ännu inte utförts för att inhämta ytterligare instruktioner. Om Garantum därvid inte lyckas få några instruktioner, kommer Garantum att vidta sådana åtgärder som rimligtvis kan bedömas vara i kundens bästa intresse, och kunden kommer att vara bunden till resultatet.

När en marknadsplatsoperatör makulerar eller ändrar affärer som utförts på dess marknadsplats, är Garantum och dess kunder bundna till sådana åtgärder, även om Garantum under tiden bekräftat till kunden att affären blivit genomförd.

Ändringar och uppdateringar av Riktlinjerna

Riktlinjerna kan komma att ändras. Riktlinjerna, handelsplatserna, företagen till vilka order vidarebefordras och förfaranden för utförande av order, liksom resultaten av orderutförande kommer att ses över för att säkerställa att de sannolikt kommer att åstadkomma bästa möjliga resultat för Garantums kunder. Detta kommer att utföras såsom omständigheterna föreskriver och minst en gång årligen. Ändringar av Riktlinjerna kommer att finnas tillgängliga på Garantums webbplats www.garantum.se. Sådana ändringar och uppdateringar gäller från och med dagen efter den dag som de publicerats på webbplatsen.

1. HANDEL MED FINANSIELLA INSTRUMENT

Handel med finansiella instrument, dvs bl a aktier i aktiebolag och motsvarande andelsrätter i andra typer av företag, obligationer, depåbevis, fondandelar, penningmarknadsinstrument, finansiella derivatinstrument eller andra sådana värdepapper utom betalningsmedel som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, sker i huvudsak i organiserad form vid en handelsplats. Handeln sker genom de värdepappersföretag som deltar i handeln vid handelsplatsen. Kunden måste kontakta ett sådant värdepappersinstitut för att köpa eller sälja finansiella instrument.

1.1 Handelsplatser

Med handelsplatser avses reglerad marknad, handelsplattform (Multilateral Trading Facility, MTF) och systematisk internhandlare (SI).

På en reglerad marknad handlas olika typer av finansiella instrument. När det gäller aktier kan endast aktier i publika bolag noteras och handlas på en reglerad marknad och det ställs stora krav på sådana bolag, bl a avseende bolagets storlek, verksamhetshistoria, ägarspridning och offentlig redovisning av bolagets ekonomi och verksamhet.

En handelsplattform (MTF) kan beskrivas som ett handelssystem som organiseras och tillhandahålls av en börs eller ett värdepappersföretag. Det ställs typiskt sett lägre krav, i form av t ex informationsgivning och verksamhetshistoria, på de finansiella instrument som handlas på en handelsplattform jämfört med finansiella instrument som handlas på en reglerad marknad.

En systematisk internhandlare är ett värdepappersföretag som på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt handlar för egen räkning genom att utföra kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform. En systematisk internhandlare är skyldig att offentliggöra marknadsmässiga bud på köp- och/eller säljpriser för likvida aktier som handlas på en reglerad marknad och för vilka den systematiska internhandlaren bedriver systematisk internhandel.

Handel kan även äga rum genom ett värdepappersinstitut utan att det är fråga om systematisk internhandel, mot institutets egna lager eller mot annan av institutets kunder. (S k OTC-handel).

I Sverige finns f n två reglerade marknader, OMX Nordiska Börs Stockholm AB (nedan "Stockholmsbörsen") och NGM. Härutöver sker organiserad handel på andra handelsplatser, t ex Aktietorget, First North och Nordic MTF (handelsplattformar) samt på värdepappersföretagens egna listor.

Handeln på reglerade marknader och handelsplattformar utgör en andrahandsmarknad för finansiella instrument som ett bolag redan givit ut (emitterat). Om andrahandsmarknaden fungerar väl, dvs det är lätt att hitta köpare och säljare och det fortlöpande noteras anbudskurser från köpare och säljare samt avslutskurser (betalkurser) från gjorda affärsavslut, har även bolagen en fördel genom att det blir lättare att vid behov emittera nya aktiers och därigenom få in mer kapital till bolagets verksamhet. Förstahandsmarknaden, eller primärmarknaden, kallas den marknad där handel/teckning av nyemitterade aktier sker.

1.2 Handels-/noteringslistor

När det gäller aktier indelar vanligen Handelsplatser aktierna i olika listor, vilka publiceras t ex på handelsplatsens hemsida, i dagstidningar och andra media. Avgörande för på vilken lista ett bolags aktier handlas kan vara bolagets börsvärde (t ex Stockholmsbörsens Large-, Mid- och Small cap) men även hur bolaget uppfyller olika krav på aktiekapitalets storlek, på spridning av aktierna till många ägare, på verksamhetshistoria och på information om ekonomi och verksamhet. De mest omsatta aktierna kan också finnas på en särskild lista. Vissa värdepappersinstitut publicerar också egna listor över finansiella instrument som handlas via institutet, kurser till vilka instrumenten handlas etc, t ex via institutets hemsida. Aktier på listor med höga krav och hög omsättning anses normalt kunna innebära en lägre risk än aktier på andra listor.

Information om kurser och värden på andra typer av finansiella instrument, exempelvis fondandelar, optioner och obligationer, publiceras också regelbundet via t ex Internet, i dagstidningar och andra medier.

2. RISKER MED FINANSIELLA INSTRUMENT OCH HANDEL MED FINANSIELLA INSTRUMENT

2.1 Allmänt om risker

Finansiella instrument kan ge avkastning i form av utdelning (aktier) eller ränta (räntebärande instrument). Härutöver kan priset (kursen) på instrumentet öka eller minska i förhållande till priset när placeringen gjordes. I den fortsatta beskrivningen inräknas i ordet placering även eventuella negativa positioner (negativa innehav) som tagits i instrumentet, jämför t ex vad som sägs om blanking i avsnitt 7 nedan. Den totala avkastningen är summan av utdelning/ränta och prisförändring på instrumentet.

Vad placeraren eftersträvar är naturligtvis en total avkastning som är positiv, dvs som ger vinst, helst så hög som möjligt. Men det finns också en risk att den totala avkastningen blir negativ, dvs att det blir en förlust på placeringen. Risken för förlust varierar med olika instrument. Vanligen är chansen till vinst på en placering i ett finansiellt instrument kopplad till risken för förlust. Ju längre tiden för innehavet av placeringen är desto större är vinstchansen respektive förlustrisken. I placeringssammanhang används ibland ordet risk som uttryck för såväl förlustrisk som vinstchans. I den fortsatta beskrivningen används dock ordet risk enbart för att beteckna förlustrisk. Det finns olika sätt att placera som minskar risken. Vanligen anses det bättre att inte placera i ett enda eller ett fåtal finansiella instrument utan att i stället placera i flera olika finansiella instrument. Dessa instrument bör då erbjuda en spridning av riskerna och inte samlar risker som kan utlösas samtidigt. En spridning av placeringarna till utländska marknader minskar normalt också risken i den totala portföljen, även om det vid handel med utländska finansiella instrument tillkommer en valutarisk.

Placeringar i finansiella instrument är förknippade med ekonomisk risk, vilket närmare kommer att beskrivas i denna information. Kunden svarar själv för risken och måste därför själv hos anlitat värdepappersinstitut - eller genom sitt kapitalförvaltande ombud - skaffa sig kännedom om de villkor, i form av allmänna villkor, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper och risker förknippade därmed. Kunden måste också fortlöpande bevaka sina placeringar i sådana instrument. Detta gäller även om kunden fått individuell rådgivning vid placeringsstillfället. Information för bevakning (kursuppgifter m m) kan fås via t ex handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra media samt från kundens värdepappersinstitut. Kunden bör i eget intresse vara beredd att snabbt vidta åtgärder, om detta skulle visa sig påkallat, ex-

empelvis genom att avveckla placeringar som utvecklas negativt eller att ställa ytterligare säkerhet vid placeringar som finansierats med lån och där säkerhetsvärdet minskat.

Det är också viktigt att beakta den risken det kan innebära att handla med finansiella instrument på en annan handelsplats än en reglerad marknad där kraven som ställs på bolagen som handlas generellt är lägre, på sätt som närmare beskrivits ovan.

2.2. Olika typer av riskbegrepp m m

I samband med den riskbedömning som bör ske i samband med att man gör en placering i finansiella instrument, och även fortlöpande under innehavet, finns en mängd olika riskbegrepp att beakta och väga samman. Nedan följer en kort beskrivning av några av de vanligaste riskbegreppen.

Marknadsrisk – risken att marknaden i sin helhet, eller viss del därav, där man har sin placering, t ex den svenska aktiemarknaden, går ner.

Kreditrisk – risken för bristande betalningsförmåga hos exempelvis en motpart.

Prisvolatilitet – risken för stora svängningar i kursen/priset på ett finansiellt instrument påverkar placeringen negativt.

Kursrisk – risken för stora svängningar i kursen/priset på en produkt.

Skatterisk – risken att skatteregler och/eller skattesatser är oklara eller kan komma att ändras.

Valutarisk – risken att en utländsk valuta till vilken till vilken man har relaterad (ex vis fondandelar i en fond som placerar i amerikanska värdepapper noterade i USD) förlorar i värde.

Hävstångseffekt – konstruktionen av derivatinstrument som gör att prisutvecklingen på den underliggande egendomen får större genomslag i kursen/priset på derivatinstrumentet.

Legal risk – risken att relevanta lagar och regler är oklara eller kan komma att ändras.

Bolagsspecifik risk – risken att ett visst bolag går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som utgivits av bolaget därmed faller i värde.

Branschspecifik risk – risken att en viss bransch går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som utgivits av bolag i branschen därmed faller i värde.

Likviditetsrisk – risken att man inte kan sälja ett finansiellt instrument vid en viss önskad tidpunkt pga att omsättningen och köparintresset i det finansiella instrumentet är låg.

Ränterisk – risken att räntan på den produkt man placerat i minskar i inte motsvarar marknadsräntan.

3. AKTIER OCH AKTIERELATERADE INSTRUMENT

3.1 Allmänt om aktier

3.1.1 Aktier och aktiebolag

Aktier i ett aktiebolag ger ägaren rätt till en andel av bolagets aktiekapital. Går bolaget med vinst lämnar bolaget vanligen utdelning på aktierna. Aktier ger också rösträtt på bolagsstämman, som är det högsta beslutande organet i bolaget. Ju fler aktier ägaren har desto större andel av kapitalet, utdelningen och rösterna har aktieägaren. Beroende på vilken serie aktierna tillhör kan rösträtten variera. Det finns två slag av bolag, publika och privata. Endast publika bolag får låta aktierna handlas på en handelsplats.

3.1.2 Aktiekurser

Kursen (priset) på en aktie påverkas i första hand av utbudet respektive efterfrågan på den aktuella aktien vilket i sin tur, åtminstone på lång sikt, styrs av bolagets framtidsutsikter. En aktie upp- eller nedvärderas främst grundat på investerarnas analyser och bedömningar av bolagets möjligheter att göra framtida vinster. Den framtida utvecklingen i omvärlden av konjunktur, teknik, lagstiftning, konkurrens osv avgör hur efterfrågan blir på bolagets produkter eller tjänster och är därför av grundläggande betydelse för kursutvecklingen på bolagets aktier.

Det aktuella ränteläget spelar också en stor roll för prissättningen. Stiger marknadsräntorna ger räntebärande finansiella instrument, som samtidigt ges ut (nyemitteras), bättre avkastning. Normalt sjunker då kurserna på aktier som regelbundet handlas liksom på sedan utelöpande räntebärande instrument. Skälet är att den ökade avkastningen på nyemitterade räntebärande instrument relativt sett blir bättre än avkastningen på aktier, liksom på utelöpande räntebärande instrument. Dessutom påverkas aktiekurserna negativt av att räntorna på bolagets skulder och ökar när marknadsräntorna går upp, vilket minskar vinstutrymmet i bolaget.

Också andra till bolaget direkt knutna förhållanden, t ex förändringar i bolagets ledning och organisation, produktionsstörningar m m kan starkt påverka bolagets framtida förmåga att skapa vinster såväl på kort som lång sikt. Aktiebolag kan i värsta fall gå så dåligt att de måste försättas i konkurs. Aktiekapitalet dvs aktieägarnas insatta kapital är det kapital som då först används för att betala bolagets skulder. Detta leder oftast till att hela aktiekapitalet går åt vilket betyder att aktierna i bolaget blir värdelösa.

Även kurserna på vissa större utländska reglerade marknader eller andra organiserade marknadsplatser inverkar på kurserna i Sverige, bl a därför att flera svenska aktiebolag är noterade även på utländska marknadsplatser och prisutjämning (arbitrage) sker mellan marknadsplatserna. Kursen på aktier i bolag som tillhör samma branschsektor påverkas ofta av förändringar i kursen hos andra bolag inom samma sektor. Denna påverkan kan även gälla för bolag i olika länder.

Aktörerna på marknaden har olika behov av att placera kontanter (likvida medel) eller att få fram likvida medel. Dessutom har de ofta olika uppfattningar om hur kursen borde utvecklas. Dessa förhållanden, som även innefattar hur bolaget värderas, bidrar till att det finns såväl köpare som säljare. Är placeringarna däremot samstämmiga i sina uppfattningar om kursutvecklingen vill de antingen köpa och då uppstår ett köptryck från många köpare, eller också vill de sälja och då uppstår ett säljtryck från många säljare. Vid köptryck stiger kursen och vid säljtryck faller den.

Omsättningen, dvs hur mycket som köps och säljs av en viss aktie, påverkar i sin tur

aktiekursen. Vid hög omsättning minskar skillnaden, även kallad spread, mellan den kurs köparna är beredda att betala (köpkursen) och den kurs säljarna begär (säljkursen). En aktie med hög omsättning, där stora belopp kan omsättas utan större inverkan på kursen, har en god likviditet och är därför lätt att köpa respektive att sälja. Bolagen på de reglerade marknadernas listor (t ex Stockholmsbörsens Nordiska listan samt NMGs NMG Equity) har normalt sett hög likviditet. Olika aktier kan under dagen eller under längre perioder uppvisa olika rörlighet i kurserna (volatilitet) dvs upp- och nedgångar samt storlek på kursförändringarna.

De kurser till vilka aktierna har handlats (betalkurser), såsom högst/lägst/senast betalt under dagen samt sist noterade köp/säljkurser och vidare uppgift om handlad volym i kronor publiceras bl a i de flesta större dagstidningarna, på text-TV och på olika internetsidor som upprättas av marknadsplatser, värdepappersinstitut och medieföretag. Aktualiteten i dessa kursuppgifter kan variera beroende på sättet de publiceras på. 3.1.3 Olika aktieserier Aktier finns i olika serier, vanligen A- och B-aktier vilket normalt har med rösträtten att göra. A-aktier ger normalt en röst medan B-aktier ger en begränsad rösträtt, oftast en tiondels röst. Skillnaderna i rösträtt beror bl a på att man vid ägarspridning vill värna om de ursprungliga grundarnas eller ägarnas inflytande över bolaget genom att ge dem en starkare rösträtt. Nya aktier som ges ut får då ett lägre röstvärde än den ursprungliga A-serien och betecknas med B, C eller D.

3.1.4 Kvotvärde, split och sammanläggning av aktier

En akties kvotvärde är det belopp som varje aktie representerar av bolagets aktiekapital. Summan av alla aktier i ett bolag multiplicerat med kvotvärdet på varje aktie utgör bolagets aktiekapital. Ibland vill bolagen ändra kvotvärdet, t ex därför att kursen, dvs marknadspriset på aktien, har stigit kraftigt. Genom att dela upp varje aktie på två eller flera aktier genom en s k split, minskas kvotvärdet och samtidigt sänks kursen på aktierna. Aktieägaren har dock efter en split sitt kapital kvar oförändrat, men detta är fördelat på fler aktier som har ett lägre kvotvärde och en lägre kurs aktie.

Omvänt kan en sammanläggning av aktier (omvänt split) göras om kursen sjunker kraftigt. Då slås två eller flera aktier samman till en aktie. Aktieägaren har dock efter en sammanläggning av aktier samma kapital kvar, men detta är fördelat på färre aktier som har ett högre kvotvärde och en högre kurs.

3.1.5 Marknadsintroduktion, privatisering och uppköp

Marknadsintroduktion innebär att aktier i ett bolag introduceras på aktiemarknaden, dvs upptas till handel på en reglerad marknad eller en handelsplattform (MTF). Allmänheten erbjuds då att teckna (köpa) aktier i bolaget. Oftast rör det sig om ett befintligt bolag, som inte tidigare handlats på en reglerad marknad eller annan handelsplats, där ägarna beslutat att vidga ägarkretsen och underlätta handeln i bolagets aktier. Om ett statligt ägt bolag introduceras på marknaden kallas detta för privatisering.

Uppköp tillgår i regel så att någon eller några investerare erbjuder aktieägarna i ett bolag att på vissa villkor sälja sina aktier. Om uppköparen får in 90 % eller mer av antalet aktier i det uppköpta bolaget, kan uppköparen begära tvångsinlösen av kvarstående aktier från de ägare som ej accepterat uppköpererbjudandet. Dessa aktieägare är då tvungna att sälja sina aktier till uppköparen mot en ersättning som fastställs genom ett skiljedomsförfarande.

3.1.6 Emissioner

Om ett aktiebolag vill utvidga sin verksamhet krävs ofta ytterligare aktiekapital. Detta skaffar bolaget genom att ge ut nya aktier genom nyemission. Oftast får de gamla ägarna teckningsrätter som ger företräde att teckna aktier i en nyemission. Antalet aktier som får tecknas sätts normalt i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Tecknaren måste betala ett visst pris (emissionskurs), oftast lägre än marknadskursen, för de nyemitterade aktierna. Direkt efter det att teckningsrätterna - som normalt har ett visst marknadsvärde - avskiljts från aktierna sjunker kursen på aktierna, samtidigt ökar antalet aktier för de aktieägare som tecknar. De aktieägare som inte tecknar kan, under teckningstiden som oftast pågår några veckor, sälja sina teckningsrätter på den marknadsplats där aktierna handlas. Efter teckningstiden förfaller teckningsrätterna och blir därmed obrukbara och värdelösa.

Om tillgångarna eller de reserverade medlen i ett aktiebolag har ökat mycket i värde, kan bolaget föra över en del av värdet till sitt aktiekapital genom en s k fondemission. Vid fondemission tas det hänsyn till antalet aktier som varje aktieägare redan har. Antalet nya aktier som tillkommer genom fondemissionen sätts i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Genom fondemissionen får aktieägaren fler aktier, men ägarens andel av bolagets ökade aktiekapital förblir oförändrad. Kursen på aktierna sänks vid en fondemission, men genom ökningen av antalet aktier bibehåller aktieägaren ett oförändrat marknadsvärde på sitt placerade kapital. Ett annat sätt att genomföra fondemission är att bolaget skriver upp kvotvärdet på aktierna. Aktieägaren har efter uppskrivning ett oförändrat antal aktier och marknadsvärde på sitt placerade kapital.

Aktiebolag kan även genomföra en s k riktad nyemission, vilket genomförs som en nyemission men enbart riktad till en viss krets investerare. Aktiebolag kan även genom en s k apportemission ge ut nya aktier för att förvärva andra bolag, affärsrörelser eller tillgångar i annan form än pengar. Såväl vid riktad nyemission som vid apportemission sker en k utspändning av befintliga aktieägares andel av antalet röster och aktiekapital i bolaget, men antalet innehavda aktier och marknadsvärdet på det placerade kapitalet påverkas normalt inte.

3.2 Allmänt om aktierelaterade instrument

Nära knutna till aktier är, aktieindexobligationer, depåbevis, konvertibler, aktie- och aktieindexoptioner, aktie- och aktieindexterminer, warranter samt hävstångscertifikat.

3.2.1 Indexobligationer/Aktieindexobligationer

Indexobligationer/aktieindexobligationer är obligationer där avkastningen istället för ränta är beroende t ex av ett aktieindex. Utvecklas indexet positivt följer avkastningen med. Vid en negativ indexutveckling kan avkastningen utebli. Obligationen återbetalas dock alltid med sitt nominella belopp på lönsedagen och har på så sätt en begränsad förlustrisk jämfört med t ex aktier och fondandel. Risken med en placering i en aktieindexobligation kan, förutom eventuellt erlagd överkurs, definieras som den alternativa ränteinlösen, dvs den ränta investeraren skulle ha fått på det investerade beloppet med en annan placering. Indexobligationer kan ha olika benämningar som aktieindexobligationer, SPAX, aktieobligationer, kreditkorgsobligationer, räntekorgsobligationer, valutakorgsobligationer osv beroende på vilket underliggande tillgångslag som bestämmer obligationens avkastning. När man talar om indexobligationer så benämns dessa oftast också som kapitalgaranterade eller kapitalskyddade produkter. Med dessa begrepp avses att beskriva, som ovan nämnts, att oavsett om produkten ger avkastning eller ej så återbetalas det nominella beloppet, dvs vanligtvis detsamma som investeringsbeloppet minskat med eventuellt erlagd överkurs.

3.2.2 Depåbevis

Svenskt Depåbevis är ett bevis om rätt till utländska aktier, som utgivare av beviset förvarar/innehåller för innehavarens räkning. Depåbevis handlas precis som aktier på en reglerad marknad eller handelsplats och prisutvecklingen följer normalt prisutvecklingen på den utländska marknadsplats där aktien handlas. Utöver de generella risker som finns vid handel med aktier eller andra typer av andelsrätter bör ev valutariesk beaktas.

3.2.3 Konvertibler

Konvertibler (konverteringslån eller konvertibler) är räntebärande värdepapper (lån till utgivaren/emittenten av konvertibel) som inom en viss tidsperiod kan bytas ut mot aktier. Avkastningen på konvertiblerna, dvs kupongräntan, är vanligen högre än utdelningen på utbytesaktierna. Konvertibelkursen uttrycks i procent av det nominella värdet på konvertibel.

3.2.4 Omvända konvertibler

Omvända konvertibler är ett mellanting mellan en ränte- och en aktieplacering. Den omvända konvertibeln är knuten till en eller flera underliggande aktier eller index. Denna placering ger en ränta, dvs en fast, garanterad avkastning. Om de underliggande aktierna eller index utvecklas positivt återbetalas det placerade beloppet plus den fasta avkastningen. Om de underliggande aktierna eller index däremot skulle falla, finns det en risk att innehavaren i stället för det placerade beloppet kan få en eller fler aktier som ingår i den omvända konvertibeln eller motsvarande kontantlikvid.

3.2.5 Aktieoptioner och aktieindexoptioner

Aktieoptioner finns av olika slag. Förvärvade köpoptioner (eng call options) ger innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod köpa redan utgivna aktier till ett på förhand bestämt pris. Säljoptioner (eng put options) ger omvänt innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod sälja aktier till ett på förhand bestämt pris. Mot varje förvärvat option svarar en utfärdad option. Risken för den som förvärvar en option är, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, att den minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen. I det senare fallet är den vid förvärvet betalda premien för optionen helt förbrukad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, kan vara obegränsat stor. Kursen på optioner följer normalt kursen på motsvarande underliggande aktier eller index, men med större kurssvängningar än dessa.

Den mest omfattande handeln i aktieoptioner sker på de reglerade marknaderna. Där förekommer även handel med aktieindexoptioner. Dessa indexoptioner ger vinst eller förlust direkt i kontanter (kontantavräkning) utifrån utvecklingen av ett underliggande index.

3.2.6 Aktierterminer och aktieindexterminer

En termin innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av den underliggande egendomen till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t ex kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom parterna har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

3.2.7 Warranter

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade warranter. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall ge kontanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Teckningsoptioner (eng subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyttgivna aktier.

3.2.8 Hävstångscertifikat

Hävstångscertifikat, som ofta kallas enbart certifikat, är ofta en kombination av ex vis en köp- och en säljoption och är beroende av en underliggande tillgång, exempelvis en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Hävstångscertifikat skall inte förväxlas med t ex företagscertifikat, vilket är en slags skuldebrev som kan ges ut av företag i samband med att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden.

En utmärkande egenskap för hävstångscertifikat är att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens placering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att hävstångscertifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras. Motsvarande resonemang kan i många fall gälla även för optioner och warranter.

4. RÄNTERELATERADE INSTRUMENT

Ett räntebärande finansiellt instrument är en fordringsrätt på utgivare (emittenten) av ett lån. Avkastning lämnas normalt i form av ränta. Det finns olika former av räntebärande instrument beroende på vilken emittent som givit ut instrumentet, den säkerhet som emittenten kan ha ställt för lånet, löptiden fram till återbetalningsdagen och formen för utbetalning av räntan. Räntan (kupongen) betalas vanligen ut årsvis.

En annan form för räntebetalning är att sälja instrumentet med rabatt (diskonteringspapper). Vid försäljningen beräknas priset på instrumentet genom att diskontera lånebeloppet inklusive beräknad ränta till nuvärde. Nuvärdet eller kursen är lägre än det belopp som erhålls vid återbetalningen (nominella beloppet). Bankcertifikat och statskuldväxlar är exempel på diskonteringspapper, liksom obligationer med s k nollkupongskonstruktion.

Ytterligare en annan form för räntebärande obligationer är statens premieobligationer där låneräntan lottas ut bland innehavarna av premieobligationer. Det förekommer även ränteinstrument och andra sparformer där räntan är skyddad mot inflation och placeringen därför ger en fast real ränta.

Risken i ett räntebärande instrument utgörs dels av den kursförändring (kursrisk) som kan uppkomma under löptiden på grund av att marknadsräntorna förändras, dels att emittenten kanske inte klarar att återbetala lånet (kreditrisk). Lån för vilka fullgod säkerhet för återbetalningen har ställts är därvid typiskt sett mindre riskfyllda än lån utan säkerhet. Rent allmänt kan dock sägas att risken för förlust på räntebärande instrument kan anses som lägre än för aktier. Ett räntebärande instrument utgivet av en emittent med hög kreditvärdighet kan således vara ett bra alternativ för den som vill minimera risken att sparkapitalet minskar i värde och kan vara att föredra vid ett kortsiktigt sparande. Även vid långsiktigt sparande där kapitalet inte skall äventyras, t ex för pensionsåtaganden, är inslag av räntebärande placeringar mycket vanliga. Nackdelen med en räntebärande placering är att den i regel ger en låg värdestegring. Exempel på räntebärande placeringar är sparkonton, privatobligationer och räntefonder.

Marknadsräntorna fastställs varje dag såväl på instrument med kort löptid (mindre än ett år) t ex statskuldväxlar som på instrument med längre löptider t ex obligationer. Detta sker på penning- och obligationsmarknaden. Marknadsräntorna påverkas av analyser och bedömningar som Riksbanken och andra större institutionella marknadsaktörer gör av hur

utvecklingen av ett antal ekonomiska faktorer som inflation, konjunktur, ränteutvecklingen i Sverige och i andra länder osv kommer att utvecklas på kort och lång sikt. Riksbanken vidtar även s k penningpolitiska operationer i syfte att styra utvecklingen av marknadsräntorna så att inte inflationen stiger över ett visst fastställt mål. De finansiella instrument som handlas på penning- och obligationsmarknaden (t ex statsobligationer, statskuldväxlar och bostadsobligationer) handlas ofta i mycket stora poster (mångmiljonbelopp).

Om marknadsräntorna går upp kommer kursen på utelöpande (redan utgivna) räntebärande finansiella instrument att falla om de har fast ränta, eftersom nya lån ges ut med en räntesats som följer aktuell marknadsränta och därmed ger högre ränta än vad utelöpande instrumentet ger. Omvänt stiger kursen på utelöpande instrument när marknadsräntan går ned.

Lån utgivna av stat och kommun anses vara riskfria vad gäller återbetalningen, vilket således gäller för stats- och kommunobligationer. Andra emittenter än stat och kommun kan ibland, vid emission av obligationer, ställa säkerhet i form av andra finansiella instrument eller annan egendom (sak- eller realsäkerhet).

Det finns även andra räntebärande instrument som innebär en högre risk än obligationer om emittenten skulle få svårigheter att återbetala lånet, t ex förlagsbrev.

En form av ränterelaterade instrument är säkerställda obligationer. Dessa är förenade med en särskild förmånsrätt enligt speciell lagstiftning. Regelverket kring säkerställda obligationer syftar till att en investerares skall få full betalning enligt avtalad tidplan även om obligationens utgivare skulle gå i konkurs. Det kan emellertid finnas förhållanden som skulle kunna leda till att investeraren ändå inte får fullt betalt, t ex om bristande uppfyllelse av olika krav på matchning mellan olika tillgångar och skulder skulle uppstå.

5. DERIVATINSTRUMENT

5.1 Allmänt om risker med derivatinstrument

Handel med derivatinstrument är förknippad med särskilda risker, vilka närmare kommer att beskrivas i denna information. Kunden svarar själv för riskerna och måste därför själv hos anlitat värdepappersföretag - eller genom sitt kapitalförvaltande ombud - skaffa sig kännedom om de villkor, i form av allmänna villkor, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper samt de risker som är förknippade därmed. Information för bevakning (kursuppgifter m m) kan fås t ex via handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra media samt från kundens värdepappersföretag. Kunden bör vidare i eget intresse vara beredd att snabbt vidta åtgärder, om detta skulle visa sig påkallat, exempelvis genom att ställa ytterligare säkerhet eller att avsluta sina placeringar i derivatkontrakt (kvitta ut eller stänga sina positioner) genom köp eller försäljning av motverkande kontrakt.

5.2 Användningen av derivatinstrument

Derivatinstrument är en form av avtal (kontrakt) där själva avtalet är föremål för handel på kapitalmarknaden. Derivatinstrumentet är knutet till en underliggande egendom eller ett underliggande värde. Denna egendom eller detta värde (i fortsättningen kallat enbart egendom) kan utgöras av ett finansiellt instrument, någon annan tillgång med ekonomiskt värde, t ex valuta eller råvara, eller någon form av värdemätare, t ex ett index. Derivatinstrument kan användas för att skapa ett skydd mot en önskad prisutveckling på den underliggande egendomen. De kan också användas för att uppnå vinst eller avkastning med en mindre kapitalinsats än vad som krävs för att göra en motsvarande affär direkt i den underliggande egendomen. Derivatinstrument kan också användas för andra syften. Användningen av derivatinstrument bygger på en viss förväntning om hur priset på den underliggande egendomen kommer att utvecklas under en viss tidsperiod. Innan handel påbörjas med derivatinstrument är det således viktigt att kunden för sig själv klargör syftet därmed och vilken prisutveckling på underliggande egendom som kan förväntas samt grundat på detta väljer rätt derivatinstrument eller kombination av sådana instrument.

5.3 Olika slag av derivatinstrument

Huvudtyperna av derivatinstrument är optioner, terminer och swapavtal.

En option är ett avtal som innebär att den ena parten (utfärdaren av ett optionskontrakt) förpliktar sig att köpa eller sälja den underliggande egendomen av eller till den andra parten (innehavaren av kontraktet) till ett på förhand bestämt pris (lösenpriset). Avtalet kan, beroende på slag av option, antingen utnyttjas när som helst under löptiden (amerikansk option) eller endast på slutdagen (europeisk option). Innehavaren betalar en ersättning (premie) till utfärdaren och får en rätt att utnyttja kontraktet men har ingen skyldighet att göra det. Utfärdaren är däremot skyldig att infria kontraktet om innehavaren begär det (löser optionen). Kursen på optioner följer normalt priset på den underliggande egendomen. Risker för den som förvärvar en option är, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, att optionen minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen. I det senare fallet är den vid förväret betalda premien för optionen helt förbrukad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, kan vara obegränsat stor. Kursen på optioner följer normalt kursen på motsvarande underliggande aktier eller index, men med större kursvägning än dessa.

En termin innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av den underliggande egendomen till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t ex kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom båda parter har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

Ett swapavtal innebär att parterna överenskommer om att löpande erlagga betalningar till varandra, exempelvis beräknade på fast respektive rörlig ränta (ränteswap), eller att vid en viss tidpunkt utbyta (på engelska: to swap) någon form av egendom med varandra, t ex olika slag av valutor (valutaswap).

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade warranter. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall ge kontanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Teckningsoptioner (eng. subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyttgivna aktier.

Hävstångscertifikat, som ofta kallas enbart certifikat, är ofta en kombination av ex vis en köp- och en säljoption och är beroende av en underliggande tillgång, exempelvis en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Hävstångscertifikat skall inte förväxlas med t ex företagscertifikat, vilket är en slags skuldebrev som kan ges ut av företag i samband med

att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden.

En utmärkande egenskap för hävstångscertifikat är att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens placering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att hävstångscertifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras. Motsvarande resonemang kan i många fall gälla även för optioner och warranter.

Den typ av kombinerade produkter som beskrivits ovan, som innehåller två eller flera olika delar, kallas vanligen för strukturerade produkter. De utfärdas ofta av värdepappersinstitut. Strukturerade produkter är således en samlingsbenämning för olika produkter. När man generellt talar om strukturerade produkter menas oftast olika former av indexobligationer, varav den vanligaste formen är aktieindexobligationer. Men även t ex omvända konvertibler och hävstångscertifikat är exempel på strukturerade produkter.

Derivatinstrumenten kan kombineras på visst sätt för att skapa t ex ett visst skydd mot prisförändring på underliggande egendom, eller för att uppnå ett visst ekonomiskt resultat i förhållande till den förväntade prisutvecklingen på underliggande egendom.

Vid handel i kombinerade produkter är det viktigt att sätta sig in i produktens olika beståndsdelar och hur dessa samverkar. I vissa fall kan beståndsdelarnas samverkan innebära en högre risk än varje beståndsdel för sig. En närmare beskrivning av en viss produkts olika beståndsdelar och på vilket sätt dessa samverkar kan fås bl a från utfärdande emittent eller värdepappersföretaget.

5.4 Karaktäristiska egenskaper hos derivatinstrument

Handel med derivatinstrument kan beskrivas som handel med eller förflyttning av risker. Den som exempelvis befäror en kursnedgång på marknaden kan köpa säljoptioner som ökar i värde om marknaden faller. För att minska eller slippa risken för kursnedgång betalar köparen en premie, dvs vad optionen kostar.

Handel med derivat kan i många fall sägas vara mindre lämpligt för nybörjare, eftersom sådan handel kräver särskild sakkunskap. Det är därför viktigt att uppmärksamma följande karaktäristiska egenskaper hos derivatinstrument för den som avser att handla med sådana instrument. Konstruktionen av derivatinstrument gör att prisutvecklingen på den underliggande egendomen får genomslag i kursen eller priset på derivatinstrumentet. Detta prisgenomslag är ofta kraftigare i förhållande till insatsen (erlagd premie) än vad värdet förändringen är på den underliggande egendomen. Prisgenomslaget kallas därför hävstångseffekt och kan leda till större vinst på insatt kapital än om placeringen hade gjorts direkt i den underliggande egendomen. Å andra sidan kan hävstångseffekten lika väl medföra större förlust på derivatinstrumentet jämfört med värdet förändringen på den underliggande egendomen, om prisutvecklingen på den underliggande egendomen blir annorlunda än den förväntade. Hävstångseffekten, dvs möjligheten till vinst respektive risken för förlust, varierar beroende på derivatinstrumentets konstruktion och användningssätt. Stora risk ställs därför på bevakningen av prisutvecklingen på derivatinstrumentet och på den underliggande egendomen. Investerares bör i eget intresse vara beredd att agera snabbt, ofta under dagen, om placeringen i derivatinstrument skulle komma att utvecklas i ofördelaktig riktning. Det är också viktigt att i sin riskbedömning beakta att möjligheten att iverkliga en position/ett innehav kan försvåras vid en negativ prisutveckling.

Den part som åtar sig en förpliktelse genom att utfärda en standardiserad option eller ingå ett standardiserat terminsavtal är från början tvungen att ställa säkerhet för sitt åtagande. I takt med att priset på den underliggande egendomen med tiden utvecklas uppåt eller nedåt och således värdet på derivatinstrumentet ökar eller minskar, skiftar också kravet på säkerhet. Ytterligare säkerhet i form av en tilläggs säkerhet kan därefter komma att krävas. Hävstångseffekten gör sig således gällande även på säkerhetskravet, som kan förändras snabbt och kraftigt. Om inte kunden ställer tillräcklig säkerhet, har motparten eller värdepappersföretaget i allmänhet förbehållit sig rätten att utan att höra kunden avsluta placeringen (stänga positionen) för att minimera skadan. En kund bör således noga följa prisutvecklingen även med avseende på säkerhetskravet för att undgå en ofrivillig stängning av positionen.

Löptiden för derivatinstrument kan variera från mycket kort tid upp till flera år. Prisförändringarna är ofta störst på instrument med kort löptid. Priset på t ex en innehavd option sjunker i allmänhet allt snabbare mot slutet av löptiden p g a att det s k tidsvärdet avtar. Kunden bör således noga bevaka även löptiden på derivatinstrumenten.

5.5 Standardiserade och icke-standardiserade derivatinstrument

Derivatinstrument handlas i såväl standardiserad som icke standardiserad form.

Handel med standardiserade derivatinstrument sker på reglerade marknader ("derivatbörser") och följer standardiserade avtalsvillkor. På den svenska derivatmarknaden erbjuder t ex OMX Nordiska Börs Stockholm AB (Stockholmsbörsen) och Nordic Growth Market NGM AB (NGM) standardiserad handel och clearing (avveckling av gjorda affärer) i bl a optioner och terminer. Standardiserad clearing av derivatinstrument som handlas på annat sätt än genom en derivatbörs förekommer också hos sådana derivatbörser. Handel respektive clearing hos en derivatbörs sker genom ett värdepappersföretaget, som deltar i handeln där.

En del värdepappersinstitut tillhandahåller egna former av derivatinstrument för vilka de vanligen ombesörjer såväl handel som affärsavveckling enligt särskilda avtal och villkor som tillhandahålls av institutet. Det är bl a sådana derivatinstrument som brukar betecknas som icke-standardiserade (OTC-derivat). Den som önskar handla med denna typ av icke-standardiserade derivatinstrument bör särskilt noga sätta sig in i de särskilda avtalsvillkor som tillämpas.

Handel med utländska standardiserade derivatinstrument följer normalt reglerna och villkoren i det land där börshandeln och clearingen är organiserad. Det är viktigt att notera att dessa utländska regler och villkor inte behöver sammanfalla med de som gäller för svenska förhållanden.

6. FONDER OCH FONDANDELAR

En fond är en "portfölj" av olika slags finansiella instrument, t ex aktier och obligationer.

Fonden ägs gemensamt av alla som sparar i fonden, andelsägarna, och förvaltas av ett fondbolag. Detsamma gäller för olika slags fonder med olika placeringsinriktning. Med placeringsinriktning menas vilken typ av finansiella instrument som fonden placerar i.

En aktiefond placerar allt eller huvudsakligen allt kapital som andelsägarna inbetalar i aktier. Det förekommer även blandfonder med både aktier och räntebärande instrument förekommer också, liksom rena räntefonder där kapitalet placeras huvudsakligen i räntebärande instrument. Det finns även till exempel indexfonder som inte förvaltas aktivt av

någon förvaltare utan som istället följer ett visst bestämt index.

Andelsägarna får det antal andelar i fonden som motsvarar andelen insatt kapital i förhållande till fondens totala kapital. Andelarna kan köpas och lösas in hos värdepappersinstitut som saluför andelar i fonden. Det är dock viktigt att beakta att de olika fonderna har förutbestämda tidpunkter då fonden är "öppen" för köp och inlösen, varför det inte alltid är möjligt med regelbunden handel. Andelarnas aktuella värde beräknas dagligen av fondbolaget och baseras på kursutvecklingen av de finansiella instrument som fonden normalt innehåller.

En av idéerna med en aktiefond är att den placerar i flera olika aktier och andra aktierelaterade finansiella instrument, vilket gör att risken för andelsägaren minskar jämfört med risken för den aktieägare som placerar i endast en eller i ett fåtal aktier. Andelsägaren slipper vidare att välja ut, köpa, sälja och bevaka aktierna och annat förvaltningsarbete runt detta.

Fonder kan också delas in i värdepappersfonder (även kallade UCITS-fonder) och specialfonder. Samlingsnamnet för dessa är investeringsfonder och båda typerna regleras av den svenska lagen om investeringsfonder. Värdepappersfonder är de fonder som uppfyller det som UCITS-direktivets krav, främst vad gäller placeringsbestämmelser och riskspridning. Såväl svenska som utländska värdepappersfonder (som fått tillstånd i sitt hemland inom EES), får säljas och marknadsföras fritt i samtliga EES-länder. Specialfonder (exempelvis så kallade hedgefonder) är fonder som på något sätt avviker från reglerna i UCITS-direktivet, och det är därför särskilt viktigt för en investerare i en specialfond att ta reda på vilka placeringsregler som gäller för fonden. Detta framgår av fondens informationsbroschyr och faktablad. Varje fondbolag är skyldigt att självständigt erbjuda potentiella investerare det faktablad som avser fonden. Specialfonder får inte marknadsföras och säljas fritt utanför Sverige. För de fonder som placerar i utländska finansiella instrument tillkommer även en valutarisk (se även avsnitt 2.2 ovan).

7. BLANKNING

Blankning innebär att den som lånat finansiella instrument, och samtidigt förbundit sig att vid en senare tidpunkt till långivaren återlämna instrument av samma slag, säljer de lånade instrumenten. Vid försäljningen räknar låntagaren med att vid tidpunkten för återlämnandet kunna anskaffa instrumenten på marknaden till ett lägre pris än det till vilka de lånade instrumenten såldes. Skulle priset i stället ha gått upp, uppstår en förlust, vilken vid en kraftig prishöjning kan bli avsevärd.

Kunden är införstådd med bl a följande:

- att placering eller andra positioner i finansiella instrument sker på kundens egen risk;
- att kunden själv noggrant måste sätta sig in i institutets allmänna villkor för handel med finansiella instrument och övrig information om aktuellt finansiellt instrument, dess egenskaper och risker;
- att vid handel med finansiella instrument kontrollera avräkningsnota samt omgående reklamera fel;
- att fortlöpande bevaka värdeförändringar på innehav av och positioner i finansiella instrument; samt
- att själv initiera de åtgärder som erfordras för att minska risken för förluster på egna placeringar eller andra positioner.

Information om olika typer av finansiella instrument och handel med finansiella instrument jämte förslag till ytterligare litteratur på området återfinns också t ex på Konsumenternas bank- och finansbyrås hemsida, www.konsumentbankbyran.se, och på SwedSecs hemsida, www.swedsec.se.

Uppdrag

Begäran ("order") från kunden om utförande av handel (uppdrag) innebär, såvida inte annat särskilt överenskommit, ett åtagande för värdepappersinstitutet (Instituttet) att för kundens räkning söka träffa avtal avseende handel med finansiella instrument i enlighet med de villkor kunden lämnat. Institutet lämnar inte, såvida inte annat särskilt överenskommit, någon garanti för att ett uppdrag leder till handel. Institutet utför uppdrag i enlighet med tillämpliga marknadsregler och god sed på marknaden. Institutet är inte skyldigt att acceptera uppdrag. Institutet äger rätt att utan angivande av skäl avsäga sig uppdrag om Institutet skulle misstänka att ett utförande av uppdraget skulle stå i strid med bestämmelserna i vid var tid gällande lagstiftning om insiderbrott eller otillbörlig marknadspåverkan eller eljest skulle stå i strid med tillämpliga marknadsregler eller god sed på marknaden eller om Institutet av annan anledning skulle finna att det föreligger särskilda skäl därtill. Kunden är medveten om att Institutet kan spela in telefonsamtal i samband med att kunden lämnar Institutet uppdrag eller betalnings- eller leveransinstruktioner.

Kundens order gäller, om inte annat överenskommit, den dag ordern tas emot och längst till dess Institutet den dagen avslutar handeln med det slag av finansiellt instrument ordern avser.

Kommission och självvintrade m. m.

Institutet får - om överenskommelse inte träffats om annat - utföra kundens uppdrag antingen genom avtal med annan för kundens räkning men i eget namn, d v s i kommission, eller genom att självt inträda som köpare eller säljare (s k självvintrade). I det senare fallet gäller vad som stadgas om självvintrade i lagen [1914:45] om kommission.

Vid självvintrade anges det på avräkningsnotan att uppdraget utförts i egen räkning.

Om uppdraget utförts i kommission genom avtal med annan för kundens räkning och en juridisk person i Institutets företagsgrupp eller annan kund till Institutet är köpare eller säljare anges det på avräkningsnotan att uppdraget utförts inbördes i det fall uppdraget inte utfördes inom ramen för ett handelssystem som underlättar anonym handel.

Utförande av uppdrag på annat sätt

Om kundens uppdrag utförts genom avtal direkt med Institutet i fullt fall än som sägs i föregående stycket anges det på avräkningsnotan att uppdraget utförts i egen räkning i det fall uppdraget inte utfördes inom ramen för ett handelssystem som underlättar anonym handel.

Om kundens uppdrag utförts genom avtal med annan för kundens räkning och en juridisk person i Institutets företagsgrupp eller annan kund till Institutet är köpare eller säljare anges det på avräkningsnotan att uppdraget utförts inbördes i det fall uppdraget inte utfördes inom ramen för ett handelssystem som underlättar anonym handel.

Om Institutet begäran av kund upprättat avräkningsnota utan att ha köpt eller sålt de finansiella instrumenten för kundens räkning anges detta förhållande på avräkningsnotan exempelvis genom angivande av att Institutet endast medverkat vid utväxling av likvid och finansiella instrument.

Riktlinjer för utförande av order

Vid utförande av order för kunder som av Institutet generellt eller i särskilt fall behandlas som icke-professionella eller professionella kunder gäller Institutets vid var tid gällande särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order.

Utförande av s k execution-only tjänster

Vid utförande och/eller vidarebefordran av order på kundens initiativ (s k execution-only tjänster) avseende sådana okomplicerade instrument som anges 8 kap. 25 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden kommer Institutet regelmässigt inte att bedöma om den aktuella tjänsten eller det finansiella instrumentet passar kunden.

Köppuppdrag

Köparen skall till Institutet, enligt vad som framgår av avräkningsnotan, och om inte annat överenskommit, senast likviddagens morgon kl. 08.00 erlagga angivet totalbelopp i svenska kronor. Har uppdraget utförts i annan valuta än svenska kronor anges valutakursen i avräkningsnotan. Vid växling av valuta anges den av Institutet tillämpade växlingskursen.

De finansiella instrument som uppdraget omfattar överförs till köparen, i den mån annat inte föranleds av lag, myndighets föreskrifter, speciella regler för ifrågakvarande instrument eller särskild överenskommelse med köparen,

- i fråga om instrument som skall ägarregistreras hos central värdepappersförvarare/ motsvarande eller instrument som skall förtecknas i depå hos Institutet, genom att Institutet vidtar de registreringsåtgärder som erfordras,
- i fråga om instrument som skall förtecknas i depå/ motsvarande hos annat depåförande institut, genom att köparen instruerar det institutet om mottagande av de instrument som uppdraget omfattar och
- i fråga om instrument som utfärdats i dokumentform, genom överlämnande till köparen.

Om inte annat följer av särskilda villkor för köpet, har Institutet, för att erhålla betalning för sin fordran, rätt att med det totalbelopp som framgår av avräkningsnotan belasta av köparen anvisat konto som denne har i Institutet.

Om konto inte anvisats eller medel saknas på anvisat konto, får annat konto som köparen har i Institutet belastas. Institutet får dessutom från mottagandet av uppdraget reservera medel för detta på konto som köparen har i Institutet.

Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot Institutet, har Institutet rätt till ränta på sin fordran till dess full betalning erlagts. Ränta beräknas från den likviddag som anges i avräkningsnotan eller den senare dag, då instrumenten fanns tillgängliga för köparen, till och med den dag betalning sker. Ränta utgår för varje period om en vecka eller del av vecka, varunder dröjsmålet varar, efter en årlig räntesats som med åtta procentenheter överstiger den STIBOR-ränta (Stockholm Interbank Offered Rate) för en veckas upplåning, som fastställts två bankdagar före den första dagen i varje sådan period. Ränta utgår dock inte för någon dag efter lägre räntesats än som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med tillägg av åtta procentenheter.

Institutet har panträtt i de köpta instrumenten till säkerhet för sin fordran på köparen i anledning av uppdraget. Institutet har rätt att vidta erforderliga åtgärder för att erhålla denna panträtt. Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot Institutet, får Institutet - på det sätt och vid den tidpunkt Institutet finner lämpligt - sälja berörda instrument eller vidta andra dispositioner för att avveckla affären. Institutet får för sådant ändamål

teckna köparens namn och vidta de övriga åtgärder som kan erfordras i samband med avvecklingen. Institutet har rätt att ur erhållen likvid tillgodogöra sig vad som erfordras för betalning av Institutets fordran jämte ränta enligt ovan samt ersättning för Institutets arbete och kostnader samt i förekommande fall för valutakursförluster.

Om, vid försäljning eller andra dispositioner enligt vad nyss sagts, likviden inte täcker Institutets hela fordran, skall köparen svara för mellanskillnaden jämte ränta enligt ovan. Institutet får också för detta fall, i den ordning som ovan sagts, belasta konto som köparen har i Institutet.

Om Institutet efter det att avslut träffats inte inom skälig tid fullgjort vad på Institutet ankommer för att tillhandahålla köparen instrumenten, har köparen rätt att återkalla uppdraget och befrias från sina skyldigheter i anledning av detta.

Vad ovan sagts innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som kan tillkomma Institutet på grund av lag.

Säljuppdrag

Institutet skall med anledning av uppdraget erhålla fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar.

Är instrumenten ägarregistrerade hos central värdepappersförvarare/ motsvarande eller förtecknade i depå hos Institutet, har Institutet rätt att vidta de registreringsåtgärder som erfordras.

I övriga fall skall säljaren, om inte annat överenskommit, samtidigt med att uppdraget lämnas vidta de åtgärder som erfordras för att Institutet skall erhålla fri dispositionsrätt till instrumenten. Därvid gäller

- i fråga om instrument förtecknade i depå/ motsvarande hos annat depåförande institut, att säljaren omgående skall instruera det institutet om skyndsam överföring till Institutet av de instrument som uppdraget omfattar och
- i fråga om instrument som utfärdats i dokumentform, att säljaren skall överlämna dessa till Institutet.

Om Institutet inte samtidigt med uppdraget, eller inom annan överenskommen tid, erhållit fri dispositionsrätt till instrumenten, fullgör Institutet, på det sätt Institutet finner lämpligt, avtalet gentemot köparen genom att tillhandahålla denne andra instrument av samma slag.

Säljaren skall ersätta Institutet kostnaden härför jämte ränta räknat från den dag kostnaden uppkom till och med den dag betalning sker. Ränta utgår för varje period om en vecka eller del av vecka, varunder beloppet utestår obetalt, efter en årlig räntesats som med åtta procentenheter överstiger den STIBOR-ränta (Stockholm Interbank Offered Rate) för en veckas upplåning, som fastställts två bankdagar före den första dagen i varje sådan period. Ränta utgår dock inte för någon dag efter lägre räntesats än som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med tillägg av åtta procentenheter.

Säljaren skall dessutom utge ersättning för Institutets arbete och kostnader samt i förekommande fall för valutakursförluster. Institutet får belasta av säljaren anvisat konto i Institutet för att erhålla betalning för sin fordran på säljaren. Om medel saknas på anvisat konto eller om konto inte anvisats, får annat konto som säljaren har i Institutet belastas.

Säljaren erhåller från Institutet, enligt vad som framgår av avräkningsnotan och om inte annat överenskommit, senast kl. 18.00 på likviddagen angivet nettobelopp. Har uppdraget utförts i annan valuta än svenska kronor anges valutakursen i avräkningsnotan. Vid växling av valuta anges den av Institutet tillämpade växlingskursen. Har säljaren inte, samtidigt med att uppdraget lämnades eller vid annan överenskommen tidpunkt, vidtagit de åtgärder som erfordras för att Institutet skall erhålla fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar, erhåller säljaren likvid tidigast andra bankdagen efter det att Institutet fick tillgång till instrumenten, dock tidigast på angiven likviddag. Om säljaren vidtagit erforderliga åtgärder senare än kl. 12.00 viss bankdag kan detta i vissa fall anses ha skett först påföljande bankdag.

Institutet skall vid dröjsmål från säljarens sida eller om Institutet eljest har skälig anledning därtill äga rätt att avsäga sig uppdraget och befrias från sina skyldigheter i anledning av detta.

Om säljaren vidtagit erforderliga åtgärder i samband med uppdraget, men Institutet efter det att avslut träffats inte inom skälig tid erlagt likvid i anledning av uppdraget, har säljaren rätt att återkalla uppdraget och befrias från sina skyldigheter i anledning av detta.

Transaktioner med utländsk anknytning

Avsteg från ovan angivna villkor beträffande köp- respektive säljuppdrag kan förekomma vid transaktioner med utländsk anknytning.

Annullering av order och makulering av avslut m m

Institutet äger rätt att annullera kundens order eller makulera avslut som träffats för kundens räkning i den omfattning som ordern annullerats eller avslutet makulerats av aktuell handelsplats. Samma rätt gäller om Institutet i annat fall finner annullering av order eller makulering av avslut vara påkallad med hänsyn till att ett uppenbart fel begåtts av Institutet, marknadsmotpart eller av kunden själv eller, om kunden genom order handlat i strid med gällande lag eller annan författning eller om kunden i övrigt brutit mot god sed på värdepappersmarknaden.

Om order annullerats eller avslut makulerats, skall Institutet utan oskäligt dröjsmål informera kunden om detta. Om handelsplatsen, till följd av handelsstopp, tekniskt fel eller liknande, annullerat samtliga order som berörs kommer Institutet att informera kunden endast om Institutet inte lägger in ordern på nytt, vilket i så fall normalt sker med oförändrade villkor.

Statlig insättningsgaranti och investerarskydd

Kontot omfattas av den statliga insättningsgarantin enligt beslut av Riksgälden. Varje kontohavare har rätt till ersättning för sin sammanlagda kontobehållning i banken med högst 950 000 kronor. Riksgälden ska göra ersättningen tillgänglig för kontohavare inom sju arbetsdagar från den dag banken försetts i konkurs eller Finansinspektionen beslutade att garantin ska träda in. Utöver detta belopp kan kontohavare få ersättning för medel som hänförs sig till vissa särskilt angivna händelser, t.ex. försäljning av privatbostad, upphörande av anställning, arv, försäkringsersättning med högst 5 miljoner kronor. Ytterligare information finns på www.riksgalden.se.

Enligt lagen (1999:158) om investerarskydd har kunden, om denne i händelse av Institutets kon-kurs inte skulle få ut sina finansiella instrument hos Institutet, rätt till särskild ersättning med sammanlagt högst 250 000 kr. Nämnade ersättning kan även innefatta medel som

Institutet tagit emot med redovisningsskyldighet. Kund som vill ha ersättning skall senast ett år från dagen för konkursbeslutet framställa sitt krav till Insättningsgarantinämnden, som efter prövning betalar ut ersättning.

Utlämnande av uppgift till annan, behandling av personuppgifter m m

Institutet kan, till följd av svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut och/eller Institutets avtal med svensk/utländsk myndighet, handelsregler eller avtal/villkor för visst värdepapper, vara skyldigt att till annan lämna uppgift om kundens förhållanden. Det åligger kunden att på begäran av Institutet tillhandahålla den information, inkluderande skriftliga handlingar, som Institutet bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

Institutet kommer att behandla kundens personuppgifter (såväl av kunden själv lämnade uppgifter som sådana uppgifter som kan komma att inhämtas från annat håll) i den utsträckning det krävs för fullgörande av Institutets rättsliga skyldigheter och Institutet får behandla kundens personuppgifter för information till kunden om regel/villkorsändringar, värdepapper, produkter och tjänster m m med anknytning till dessa Allmänna villkor. Behandling av kundens personuppgifter kan även komma att ske hos Institutet för ändamål som avser direkt marknadsföring.

Kunden har rätt att en gång om året få veta vad som registrerats om Kunden samt att få rättelse gjord av eventuellt felaktigt uppgift. Kunden skall i sådana fall vända sig till Institutet.

Reklamationer och hävning

Kunden skall påtala eventuella fel eller brister som framgår av avräkningsnota, att avräkningsnota uteblivit eller eventuella övriga fel eller brister vid uppdragets utförande, och kunden skall omgående underrätta Institutet om detta (reklamation).

Om kunden vill begära hävning av ett köp- eller säljuppldrag skall detta uttryckligen och omgående framföras till Institutet.

Om reklamation eller begäran om hävning inte lämnas omgående förlorar kunden rätten att begära ersättning, häva uppdraget eller kräva andra åtgärder från Institutets sida.

Begränsning av Institutets ansvar

Institutet är inte ansvarigt för skada som beror av svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Institutet självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommer i andra fall skall inte ersättas av Institutet, om det varit normalt aktsamt.

Institutet svarar inte för skada som orsakats av svensk eller utländsk handelsplats, depåförande institut, central värdepappersförvarare, clearingorganisation, eller andra som tillhandahåller motsvarande tjänster, och inte heller av uppdragstagare som Institutet med tillbörlig omsorg anlitat eller som anvisats av kunden. Detsamma gäller skada som orsakats av att ovannämnda organisationer eller uppdragstagare blivit insolventa. Institutet svarar inte för skada som uppkommer för kunden eller annan i anledning av förfogandeinskränkning som kan komma att tillämpas mot Institutet beträffande finansiella instrument.

Institutet ansvarar dock inte för indirekt skada, om inte den indirekta skadan orsakats av Institutets grova vårdslöshet.

Föreligger hinder för Institutet, på grund av omständighet som anges i första stycket, att helt eller delvis utföra köp- eller säljuppldrag avseende finansiella instrument får åtgärd uppskjutas till dess hindret har upphört. Om Institutet till följd av sådan omständighet är förhindrat att verkställa eller ta emot betalning/leverans, skall Institutet respektive kunden inte vara skyldiga att erlagga ränta.

Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

Meddelanden

Meddelande som avsänts av Institutet med rekommenderat brev eller vanligt brev skall anses ha nått kunden senast femte bankdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som kunden uppgivit.

Meddelande genom telefax, telex, S.W.I.F.T., Internet eller annan elektronisk kommunikation skall anses ha kommit kunden tillhanda vid avsändandet om det sänts till av kunden uppgivet nummer eller elektronisk adress. Om ett sådant meddelande når kunden på icke normal kontorstid skall meddelandet anses ha kommit mottagaren tillhanda vid början av påföljande bankdag.

Meddelande från kunden till Institutet skall ställas till den adress som anges i Depå-/konto-avtalet/Handelsavtalet, såvida Institutet inte begärt svar till annan adress. Meddelande från kunden skall anses ha kommit Institutet tillhanda den bankdag meddelandet kommit fram till nämnda adress.

Tillämplig lag

Tolkning och tillämpning av dessa villkor och Institutets särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order skall ske enligt svensk rätt.

Information om Garantum Fondkommission AB
Garantum Fondkommission AB, nedan kallat Garantum
Organisationsnummer 556668-1531
Box 7364, 103 90 Stockholm
Telefon: 08-522 550 00
Hemsida: www.garantum.se

Garantum står under tillsyn av
Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm, www.fi.se.

Garantum har tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Tillståndet omfattar följande verksamheter, nämligen

- mottagande och vidarebefordran av order i fråga om ett eller flera finansiella instrument;
- utförande av order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag;
- handel med finansiella instrument för egen räkning;
- diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument;
- investeringsrådgivning till kund avseende finansiella instrument;
- garantigivning avseende finansiella instrument och placering av finansiella instrument med fast åtagande; samt
- placering av finansiella instrument utan fast åtagande.

Dessutom har Garantum följande sidotillstånd, nämligen

- förvaring av finansiella instrument för kunders räkning och ta emot medel med redovisningsskyldighet;
- rådgivning till företag om kapitalstruktur, företagsstrategi och liknande frågor samt rådgivning och utförande av tjänster vid fusioner och företagsuppköp; samt
- utförande av tjänster i samband med garantigivning avseende finansiella instrument.

Information om kundkategorisering m m

Enligt lagen om värdepappersmarknaden skall alla kunder som handlar med värdepapper delas in i tre olika kategorier. Syftet med detta är att anpassa kundskyddet efter den enskildes kundens förutsättningar. Privat-personer och mindre företag betraktas normalt som "icke-professionella". Utöver "icke-professionella" kunder finns det också "professionella" kunder, vilka är större företag, kreditinstitut och andra finansiella institut samt offentliga organ och liknande verksamheter med ett mindre behov av skydd. Den tredje kategorin är s k "jämbördiga motparter", vilka har lägst skydd enligt lagen. Dessa är t ex banker, centralbanker och myndigheter.

Garantum kategoriserar i princip samtliga sina kunder som "icke-professionella", om inte annat avtalats med kunden. Som kund i kategorin "icke-professionell" omfattas kunden av den högsta skyddsnivån enligt lagen. Detta innebär att Garantum bl a kommer att lämna information om finansiella instrument och riskerna med dessa samt kostnader och andra avgifter för handel med dessa. När Garantum tillhandahåller investeringsrådgivning, kommer Garantum att bedöma om en tjänst eller ett instrument är lämplig för den enskilde kunden, innan Garantum tillhandahåller tjänsten eller rekommenderar instrumentet. Bedömningen görs mot bakgrund av kundens erfarenhet och kunskap om tjänsten, investeringsmål och finansiella ställning. Vid andra typer av tjänster än rådgivning kommer Garantum att bedöma om tjänsten är passande för kunden mot bakgrund av kundens kunskaper och erfarenhet.

Om kunden på eget initiativ kontaktar Garantum enbart för att utföra en order i ett s k okomplicerat finansiellt instrument (t ex aktier som tagits upp till handel på en reglerad marknad), tillhandahåller Garantum tjänsten utan att göra en bedömning om tjänsten är passande för kunden.

Kunder har möjlighet att ansöka om att få byta kundkategori. En "icke-professionell" kund kan skriftligen begära att få bli behandlad som "professionell". Garantum måste då göra en bedömning av den enskildes kundens erfarenhet och kunskap i fråga om en viss transaktion eller tjänst och förvissa sig om att kunden kan fatta sina egna investeringsbeslut och förstår de risker som kan vara förknippade med placeringen. Kunden mister då det högre kundskyddet.

Information om Garantums rådgivning

För att uppfylla lagens krav och för att kunna erbjuda individuellt anpassad rådgivning genomför en rådgivare en genomgång av kundens ekonomiska situation, där rådgivaren tillsammans med kunden även går igenom kundens kunskaper och erfarenhet av finansiella placeringar, kundens syfte med placeringarna samt vilken risk kunden är beredd att ta så att Garantum kan rekommendera kunden de placeringar som är lämpliga i det enskilda fallet. All individuellt anpassad rådgivning sker på grundval av de uppgifter som kunden lämnat om sig själv. Det är därför lämpligt att kunden löpande informerar sin rådgivare om eventuella förändringar som skett. Samtliga rådgivare inom Garantum har genomgått SwedSec ABs licensieringsprogram och är vederbörligen licensierade.

Dokumentationen av genomgången sker genom ett eller flera dokument som kunden får ta del av efter genomförd genomgång.

Information om intressekonflikter

Garantum tillhandahåller ett utbud av finansiella tjänster där olika verksamheter ingår. Detta innebär att intressekonflikter kan förekomma. Med intressekonflikter avses intressekonflikter dels mellan Garantum, inklusive ledning, styrelse, personal m fl och kunder, dels intressekonflikter mellan olika kunder. Vidare avses intressekonflikter mellan olika verksamheter inom Garantum. Garantum har identifierat de områden där potentiella intressekonflikter kan uppkomma. I Garantums riktlinjer för intressekonflikter beskrivs de potentiella intressekonflikter som har identifierats samt hur de ska hanteras och undvikas för att förhindra att kundernas intressen påverkas negativt. De anställda ska alltid i första hand tillvarata kundens intressen. På kundens begäran tillhandahåller Garantum närmare uppgifter om riktlinjerna.

I Garantums Riktlinjer för intressekonflikter behandlas även incitament dvs betalning av eller mottagande av avgifter, kommission och naturaförmåner i samband med tillhandahållande av värdepapperstjänster.

Garantum får betala eller ta emot incitament under vissa förutsättningar. Om incitament betalas till eller tas emot av en tredje part, måste avgiften/kommissionen vara utformad för att höja kvaliteten på den för kunden aktuella värdepapperstjänsten samt att det sker i enlighet med kundens intresse. Vid mottagande av incitament från en tredje part kan kunden komma att tillgodogöras viss del och Garantum viss del. Incitament får heller inte betalas ut eller tas emot om det skulle strida mot Garantums skyldighet att i sin verksamhet handla på ett ärligt, rättvist och professionellt sätt.

Information enligt personuppgiftslagen (PUL) om Garantums behandling av personuppgifter, m m

Personuppgifter som lämnas i ansökan/intresseanmälan/avtal eller som registreras i övrigt i samband med förberedelse för eller administration av ett uppdrag (t ex kreditupplysning eller affärsbedömning), behandlas av Garantum för administration och fullgörande av ingångna avtal samt för vidtagande av åtgärder som har begärts innan och efter avtal träffats. Behandling av uppgifter sker också för att Garantum ska kunna fullgöra sina förpliktelser enligt lag. Personuppgifterna kan vidare utgöra underlag för Garantums marknads- och kundanalyser, affärs- och metodutveckling samt statistik och riskhantering. Garantum kan också, om direktreklamspärr inte har begärts, komma att använda uppgifterna för marknadsföringsändamål.

Vid ärenden som utförs via telefon behandlas personuppgifter även genom inspelning av telefonsamtal.

I syfte att upprätthålla en god kund- och registervård kan Garantum komma att komplettera personuppgifterna genom inhämtning från privata och offentliga register, t ex uppdatering av adressuppgifter med hjälp av statens person- och adressregister, SPAR. Personuppgifter kan för angivna ändamål – med beaktande av reglerna om sekretess – ibland komma att lämnas ut till företag som Garantum samarbetar med. I vissa fall är Garantum också skyldig enligt lag att lämna uppgifter, t ex till Finansinspektionen.

Om en kund önskar information om vilka personuppgifter som finns registrerade hos Garantum, har kunden rätt att en gång per år skriftligen begära uppgift härom av Garantum. En kund kan även anmäla att kunden inte vill ha direktreklam från Garantum eller begära rättelse av felaktig eller ofullständig personuppgift.

Information om språk

Det språk som används i dokumentation och i kontakterna mellan Garantum och kunden är svenska.

Information om reklamationer och klagomål

Om en kund är missnöjd med någon av Garantums tjänster, är det viktigt att kunden kontaktar Garantum för att framföra sina synpunkter. Kunden bör först kontakta den person eller enhet inom Garantum som tillhandahållit tjänsten. Om kunden inte skulle vara nöjd med det svar som erhålls, kan kunden kontakta klagomålsansvarig person hos Garantum. Vill kunden diskutera ärendet med oberoende part kan Konsumenternas Bank- och Finansbyrå kontaktas, se www.konsumentbankbyran.se.

Om kunden anser att ett klagomål inte resulterar i en tillfredsställande rättelse från Garantums sida och det belopp som tvisten handlar om överstiger ett visst minimibelopp, kan kunden – om kunden är en fysisk person – vända sig till Allmänna reklamationsnämnden (ARN). Anmälan till ARN skall göras inom sex månader från det att Garantum första gången helt eller delvis avisat kundens anspråk. ARN lämnar rekommendationer om hur tvisten mellan kunden och Garantum bör lösas. För mer information, anmälningsblankett m m, se www.arn.se.

SKICKAS till:
Garantum Fondkommission AB
Box 7364
103 90 STOCKHOLM

eller FAXA till:
08-522 550 99

eller E-POSTA till:
backoffice@garantum.se

Depånummer

--

Ankom (ifylles av Garantum)

--

KUND	Namn (efternamn, tilltalsnamn) / Firma (fullständigt namn)		Person-/organisationsnummer
	Utdelningsadress (gata, box eller motsvarande)		E-post
	Postnummer	Ort	Land (utom Sverige)
	Telefon dagtid (även riktnummer)	Telefon kvällstid	Telefax
	Belopp (SEK)	Kontoförande bank	Bankkonto (kontohavare samma som depåinnehavare)

UNDER- SKRIFT	Ort, datum	Kundens underskrift	Namnförtydligande
	Ort, datum (ifylles av Garantum)	Garantum Fondkommission AB (ifylles av Garantum)	

Information

Förklaring till våra öppningshandlingar:

1. Depå-/kontoavtal.

Obligatoriskt avtal som upprättas mellan er som depåkund och Garantum Fondkommission AB.

2. Passandeprövning.

Obligatorisk blankett som ska fyllas i av samtliga depåkunder (fysiska och juridiska personer).

3. Limitation of benefits, LOB-blankett.

Obligatorisk blankett för alla juridiska personer på grund av det dubbelbeskattningsavtal Sverige har med USA.

Fysiska personer | Juridiska personer - med eller utan anknytning till USA.

Obligatorisk blankett för alla fysiska personer och juridiska personer på grund av FATCA, en amerikansk lagstiftning som syftar till att ge USA större möjligheter att hitta personer utomlands som är skatt- och deklarationsskyldiga i USA.

4. Allmänna bestämmelser för Depå-/kontoavtal.

Genom underskrift av depå-/kontoavtalet intygar ni att ni tagit del av denna information.

5. Riktlinjer för utförande av order.

Genom underskrift av Depå-/kontoavtalet intygar ni att ni tagit del av denna information.

6. Information om egenskaper och risker med finansiella instrument.

För er information och kan behållas av er. Genom underskrift av Depå-/kontoavtalet intygar ni att ni tagit del av denna information.

7. Allmänna villkor för handel med finansiella instrument.

För er information och kan behållas av er.

8. Information om Garantum.

9. Uttag från depå.

Används för kontantuttag från depå. Kräver skriftlig instruktion och underskrivet av behörig person. Observera att uttag endast kan göras till eget konto.